

**Bommelerwijs Stichting RK/PC Onderwijs
Bommelerwaard**

Jaarstukken 2023

Deze jaarstukken zijn vastgesteld op 25 juni 2024 en zijn te vinden op de website van Bommelerwijs:
www.bommelerwijs.nl

Voorwoord

Beste lezer,

Bommelerwijs Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard biedt u hierbij met genoegen het bestuursverslag en de jaarrekening 2023 aan. Het geeft u een beeld van de ontwikkelingen die zich in het afgelopen kalenderjaar hebben voorgedaan. Bommelerwijs verzorgt het onderwijs aan zeven scholen in de Bommelerwaard. Sinds 1 augustus 2023 is naast de van oorsprong zes katholieke scholen van de stichting, de protestants christelijke basisschool CBS De Hoeksteen in Well opgenomen in onze stichting. Vanuit onze gezamenlijke missie en visie werken we hard om onze ambities te verwezenlijken. Dit vanuit de overtuiging dat alle kinderen in de Bommelerwaard onderwijs van hoge kwaliteit verdienen dat verzorgd wordt in een veilige en uitdagende omgeving. Alle kinderen moeten zich optimaal kunnen ontwikkelen en we willen uit kinderen halen wat erin zit. Daar staan we voor.

Het jaar 2023 heeft vooral in het teken gestaan van de fusie met CBS De Hoeksteen in Well per 01-08-2023, de wisseling van vier directeuren in het schooljaar 2023-2024 en de integratie van de ruim vijftig Oekraïense leerlingen vanaf 01-09-2023 met de opheffing van de tijdelijke onderwijs voorzieningen. Met de toevoeging van CBS De Hoeksteen is ook de bestuursvorm per 01-08-2023 gewijzigd van het Raad van Beheer model naar het Raad van Toezicht model. Tevens is de statutaire naam van de stichting gewijzigd in Bommelerwijs / Stichting R.K. / P.C. Onderwijs Bommelerwaard. Tegelijkertijd met deze hectische omstandigheden hadden we te maken met inspectie toezicht op de Tijdelijke Onderwijs Voorziening (TOV) en werd op bestuursniveau het vierjaarlijks inspectie onderzoek uitgevoerd, waarbij we op BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur een onvoldoende scoorden en een herstelopdracht kregen: hoewel er sprake is van voldoende kwaliteit van onze scholen en tevens van de aanwezigheid van een kwaliteitsstelsel, werd er geconstateerd dat dat kwaliteitsstelsel onvoldoende zichtbaar is en vanuit het bestuur niet herkenbaar structureel wordt gemonitord en gestuurd. De wisselingen van de directies hebben bovendien geleid tot een stop op de voor de strategische beleidsontwikkeling ingerichte werkgroepen en daarmee op het in ontwikkeling zijnde beleid vanuit het Strategisch Beleidsplan 2022- 2026.

Desondanks stond ook 2023 in het teken van aandacht voor het behouden van de onderwijskwaliteit en het beperken van onderwijsachterstanden. Naast de eerder toegekende NPO middelen gingen drie Bommelerwijsscholen (De Schakel, de Franciscusschool en de Deken Wehmeijerschool) gericht aan de slag met de plannen voor de inzet van de subsidie Verbetering Basisvaardigheden. Een extra stimulans om onderwijsachterstanden nog beter in te lopen.

In de basis blijven we zorgen voor onderwijs van hoge kwaliteit en brengen we verbeteringen aan als het nodig is. We verantwoorden ons aan de omgeving en gaan verstandig om met de beschikbare middelen. Onze visie en speerpunten zijn herkenbaar in de plannen van de stichting en de scholen. We bieden onze scholen de ruimte om mee te bewegen met wat de directe omgeving van hen vraagt. Dat houdt in dat er ruimte moet zijn voor verschillen en veranderingen. Een school kan bewegen naar een aangepast onderwijsconcept, naar thuisnabij onderwijs voor ieder kind, of de school kan zich ontplooiën tot een volwaardige Brede School.

Voor alles wat we gaan doen geldt dat we het samen doen. We leren met elkaar en van elkaar, want we zijn één organisatie en samen staan we voor een slagvaardig Bommelerwijs. Wij zijn onze medewerkers bijzonder dankbaar voor hun enorme inzet en betrokkenheid bij onze stichting.

P.A.M Ariaans en A.E. Blatter
College van Bestuur Bommelerwijs

**Bommelerwijs Stichting RK/PC Onderwijs
Bommelerwaard**

Bestuursverslag 2023

Inhoud

1. Inleiding	7
1.1. Doelstelling.....	7
1.2. Profiel	7
1.2.1. Missie, kernkwaliteiten en kernactiviteiten	7
1.2.2. Strategisch Koersplan	8
• Toekomstige ontwikkeling.....	8
• Zorg voor de aan ons toevertrouwde kinderen	8
• Professionele organisatie.....	9
• Slagvaardige organisatie	9
• Lerende organisatie	10
• Onderdeel van de maatschappij	10
• Financieel verantwoord	10
• Actief werkgeverschap.....	10
2. Organisatie.....	12
2.1 Inleiding	12
2.2 Bestuursmodel.....	12
2.3 Organisatiestructuur.....	13
2.4 Scholen, directie en directeurenberaad(BDO)	13
2.5 Bestuur en governance.....	14
2.6 Operationeel overleg.....	15
2.7 (Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraad	15
3. Communicatie.....	17
3.1 Inleiding	17
3.2 Bestuursoverleg.....	17
3.3 Directieoverleg	18
3.4 Operationeel overleg.....	18
3.5 Medezeggenschapsoverleg	18
3.6 Externe samenwerking en overlegstructuren	19
4. Primair Onderwijs.....	21
4.1 Activiteiten	21
4.2 Personeel en leerlingen	22
4.3 Kwaliteit, Opbrengsten en resultaten	23
4.4 Klachten	24
4.5 Professionalisering personeel en begeleiding starters en schoolleiders.	24
4.6 Middelen werkdrukverlaging	24
4.7 Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	25
5. Financieel beleid en financiële positie	28

5.1 Belangrijkste kenmerken gevoerd beleid	28
5.1.1 Allocatie van middelen naar schoolniveau	28
5.1.2 Personeelslasten	28
5.1.3 Gebouwenonderhoud en investeringen	28
5.1.4 Uitgangspunt financieel beleid	28
5.1.5 Contractactiviteiten en derde geldstromen	29
5.2 Financiële kengetallen	29
5.3 Financiële gang van zaken gedurende het verslagjaar	29
5.3.1 Resultaat en resultaatbestemming	33
5.4 Treasurybeleid	34
5.5 Verantwoording middelen NPO (Nationaal Programma Onderwijs)	35
6. Continuïteit	35
6.1 Risicoparagraaf	35
6.2 Continuïteitsparagraaf en meerjarenbegroting	39
6.3 Prognoses ontwikkeling leerlingenaantal	44
6.4 Interne risicobeheersings- en controlesysteem	44
6.5 Verslag van de Raad van Toezicht 2023	46
7. Actuele en toekomstige ontwikkelingen	51
7.1 Beleidsvorming 2023 / Raad van Toezicht	51
7.2 Brede Scholen	51
7.3 Relevante ontwikkelingen voor de toekomst	51
7.3.1 Strategisch personeelsbeleid	51
7.3.2. AVG	53
7.3.3. Passend Onderwijs	54
7.3.4 Burgerschap	54
7.3.5 Identiteit	54
7.3.6 Sociale veiligheid	55
7.3.7 Onderwijsachterstanden	56
Definitie doelgroepkind VVE	56
Toelichting	57

1. Inleiding

1.1. Doelstelling

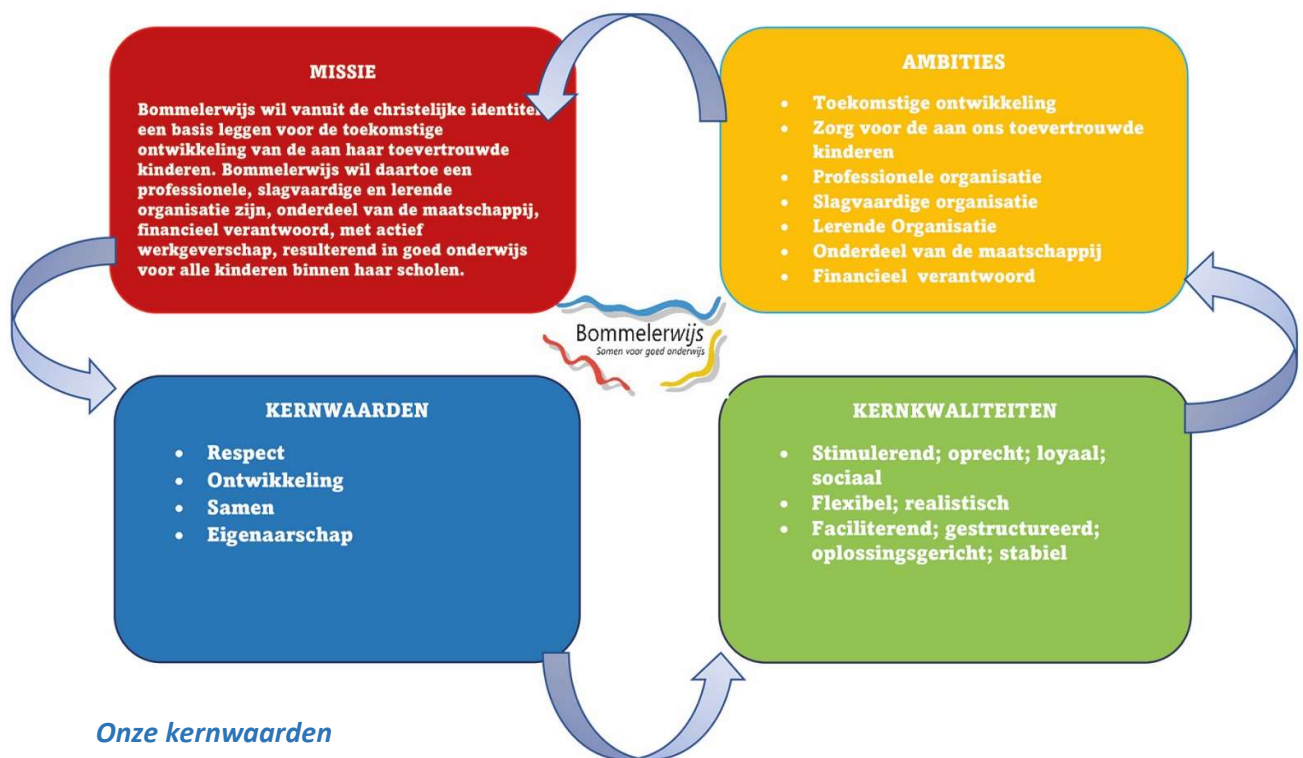
De doelstelling van Bommelerwijs Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard en de onder haar bevoegd gezag vallende scholen is het verzorgen van eigentijds en kwalitatief hoogstaand onderwijs. De mate waarin dit bereikt kan worden is mede afhankelijk van personele, materiële en financiële condities en geldende wet- en regelgeving. Daarom wordt in dit bestuursverslag aangegeven hoe Bommelerwijs 'ervoor staat' in brede zin.

1.2. Profiel

1.2.1. Missie, kernkwaliteiten en kernactiviteiten

Bommelerwijs wil vanuit de christelijke identiteit een basis leggen voor de toekomstige ontwikkeling van de aan haar toevertrouwde kinderen.

Bommelerwijs wil daartoe een professionele, slagvaardige en lerende organisatie zijn die onderdeel is van de maatschappij. Er wordt financieel verantwoord, vanuit actief werkgeverschap gewerkt. Dit alles om te resulteren in goed onderwijs voor alle kinderen binnen haar scholen.

Onze kernwaarden

Al het handelen binnen Bommelerwijs wordt gedaan vanuit de volgende kernwaarden:

- Respect
- Ontwikkeling
- Samen
- Eigenaarschap

Onze kernkwaliteiten

Onze kernkwaliteiten zitten in:

- ons hart: stimulerend; oprecht; loyaal en sociaal;
- ons hoofd: flexibel en realistisch;
- onze werkomgeving: faciliterend; gestructureerd; oplossingsgericht en stabiel.

Onze ambities

Onze ambities worden toegelicht in het strategisch koersplan:

- Toekomstige ontwikkeling
- Zorg voor de aan ons toevertrouwde kinderen
- Professionele organisatie
- Slagvaardige organisatie
- Lerende organisatie
- Onderdeel van de maatschappij
- Financieel verantwoord

1.2.2. Strategisch Koersplan

Bij het maken van keuzes voor de strategische koers voor het kwaliteitsbeleid heeft het College van Bestuur zich laten leiden door de elementen in de missie van Bommelerwijs:

- **Toekomstige ontwikkeling**

Modern onderwijs sluit aan bij de ontwikkelingen in de maatschappij, is dienstbaar aan het primaire proces en gericht op toekomstige ontwikkelingen. Daarvoor zijn bij Bommelerwijs de middelen beschikbaar. Leerkrachten moeten aan de gestelde ontwikkelingseisen voldoen en de ontwikkelingen, leermiddelen en leeromgeving ook.

- **Zorg voor de aan ons toevertrouwde kinderen**

Ook hier zijn er de eisen en verwachtingen met betrekking tot de ons toevertrouwde kinderen.

- Verwachtingen van ouders: naar de stichting, de school en de leerkracht én vice versa naar de ouders. Dat wordt zichtbaar bij: veiligheid, een optimaal leerproces, het kennen van het kind om adequaat te kunnen reageren op de omstandigheden van het kind, het gedrag tussen leerlingen onderling en het gedrag leerkracht-leerling. Dit alles vanuit een waarderend kader.
- Verwachting van kinderen van hun leeromgeving en met name van de leerkracht. Alle kinderen hebben een hoorrecht vanuit het Kinderrechtenverdrag. Dat houdt in dat een kind gehoord wordt in beslissingen die het aangaan. De in voorbereidingen zijnde wet 'Versterking positie ouders en leerlingen in het passend onderwijs' gaat dit recht vastleggen voor leerlingen die extra hulp nodig hebben in het onderwijs. Het hoorrecht geldt bij het opstellen, bijstellen en evalueren van het ontwikkelingsperspectief, afgekort OPP. Dit plan gaat over de individuele doelen van het kind in het onderwijs en wat het nodig heeft om die te

bereiken. Als hoorrecht in de wet is vastgelegd, moeten scholen kunnen aantonen dat zij de mening van de leerling hebben meegenomen in het ontwikkelingsperspectief.

Het toevertrouwen geschiedt op basis van normen en waarden in de omgang met elkaar. Van belang is de dialoog met ouders, het bespreken van verwachtingen die ouders hebben van en voor hun kind en hun eigen verantwoordelijkheid hierbij. Het moet duidelijk zijn dat de school een inspanningsverplichting heeft en geen resultaatverplichting.

- **Professionele organisatie**

Wat is professionaliteit?

- kennis van het onderwijsleerproces;
- kennis van actuele didactiek, pedagogiek en technologie;
- de goede dingen goed doen: kritisch kijken naar de huidige activiteiten, om deze te toetsen en desgewenst te optimaliseren;
- motivatie/gedrevenheid/eigen verantwoordelijkheid.

Wat is een professionele organisatie?

Een organisatie die gekenmerkt wordt door:

- aandacht voor opleiding en scholing;
- een beroepshouding die gekenmerkt wordt door taak- en rolbesef en integriteit;
- continu bezig zijn met leren en ontwikkelen;
- een professionele uitvoering van dagelijkse werkzaamheden;
- een professionele werkomgeving en –cultuur;
- professionele ondersteuning en ruimte;
- sturing van de vraag naar professionalisering en het beschikbaar stellen van benodigde budgetten;
- een adequate (proactieve) gesprekkencyclus vanuit het waarderen en op open wijze oordelen.

- **Slagvaardige organisatie**

Wanneer is een organisatie slagvaardig?

- binnen een slagvaardige organisatie wordt snel gereageerd, wordt ingespeeld op de actualiteit en tijdig bijgestuurd;
- een slagvaardige organisatie is altijd oplossingsgericht;
- wettelijk voorgeschreven protocollen en interne afspraken zijn goed beschreven, waardoor er snel en adequaat gereageerd kan worden;
- klachten en incidenten worden tijdig gesignaleerd en gemeld en vervolgens worden protocollen zo nodig bijgesteld.

- **Lerende organisatie**

Binnen een lerende organisatie:

- leren we van onze fouten en nieuwe kansen te zien om processen door te ontwikkelen;
- kijken we naar huidige processen, leren we van de fouten en doen hierop adequate interventies;
- volgen we de ontwikkelingen in de samenleving die invloed kunnen hebben op de eigen organisatie en indien nodig acteren we hierop;
- vertalen we externe ontwikkelingen naar de eigen organisatie;
- is er een continu proces van professionaliseren en leren we met en van elkaar, collegiaal en informeel.

- **Onderdeel van de maatschappij**

Bommelerwijs is – mede vanuit haar maatschappelijke functie en maatschappelijke opdracht ten aanzien van Burgerschap – onderdeel van de maatschappij, zowel in de relatie met de lokale stakeholders als die daarbuiten.

- **Financieel verantwoord**

Bij Bommelerwijs staat het financieel beleid in het teken van:

- het op transparante wijze, zowel effectief als efficiënt, aanwenden van de beschikbare middelen om de continuïteit op langere termijn en de kwaliteit van de primaire processen te kunnen waarborgen;
- financiële doelmatigheid zodat lopende processen en ambities ongehinderd kunnen verlopen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen noodzakelijk en wenselijk;
- financiële rechtmatigheid.

- **Actief werkgeverschap**

Bommelerwijs volgt de wettelijke kaders binnen de cao PO. Van belang daarbij zijn:

- het zicht hebben op de actuele arbeidsmarktproblematiek;
- het slagvaardig omgaan met maatschappelijke ontwikkelingen rondom personeelstekorten;
- het zicht hebben op de actuele situaties van werknemers;
- het adequaat omgaan met (toekomstige) belangen van werknemers;
- een sterke betrokkenheid met en aandacht voor het welbevinden van de werknemers. Oog hebben voor de individuele werknemer, binnen de mogelijkheden rekening houdend met de belangen van de individuele werknemer.

Het bestuursverslag maakt integraal onderdeel uit van het jaarverslag en speelt - zeker in het licht van de horizontale verantwoording – een belangrijke rol binnen het totale jaarverslag. Het bestuur van Bommelerwijs volgt bij de inrichting van het bestuursverslag de voorschriften die zijn neergelegd in RJ 660. Dit bestuursverslag bevat daarom informatie over de volgende onderwerpen:

<ul style="list-style-type: none"> • organisatiestructuur • communicatiestructuur • strategisch personeelsbeleid • huisvesting • onderwijsprestaties • onderwijsachterstanden • sociale veiligheid • passend onderwijs • hoofdlijnen van gevoegd beleid • ontwikkelingen in beleidsvorming	<ul style="list-style-type: none"> • governance ontwikkelingen (interne beheersing en toezicht) • afhandeling van klachten • toelichting op de financiële positie per balansdatum • allocatie van middelen • Nationaal Programma Onderwijs • treasurybeleid • continuïteit
---	---

2. Organisatie

2.1 Inleiding

Het bestuur van Bommelerwijs faciliteert en bestuurt het katholiek en protestant christelijk primair onderwijs in de gemeente Maasdriel en de gemeente Zaltbommel. Bommelerwijs is opgericht op 26 november 1998 na een besturenfusie van zes katholieke basisscholen in de Bommelerwaard. Na de fusie met CBS De Hoeksteen in 2023 vormt Bommelerwijs het bevoegd gezag van:

Brinnr	Naam	Adres	Plaats
03PX	De Pollenhof	Kasteellaan 2	Hedel
03RT	Deken Wehmeijerschool	Voorstraat 126	Velddriel
03VR	Franciscusschool	Aakstraat 6	Zaltbommel
04TA	De Hoeksteen	Dreef 6	Well
04XC	De Schakel	't Bussche Kempke 2	Ammerzoden
06KV	Mgr. Zwijsenschool	Ipperakkeren 13	Kerkdriel
08MR	Sint Odradaschool	Sint Odradastraat 14	Alem

Bommelerwijs wil, mede vanuit de christelijke levensbeschouwing, een basis leggen voor de toekomstige ontwikkeling van de aan haar toevertrouwde kinderen. Zij wil daartoe een professionele, slagvaardige en lerende organisatie zijn die - als onderdeel van de maatschappij - op financieel gezonde wijze binnen goed werkgeverschap onderwijs op maat realiseert voor alle kinderen binnen haar scholen.

2.2 Bestuursmodel

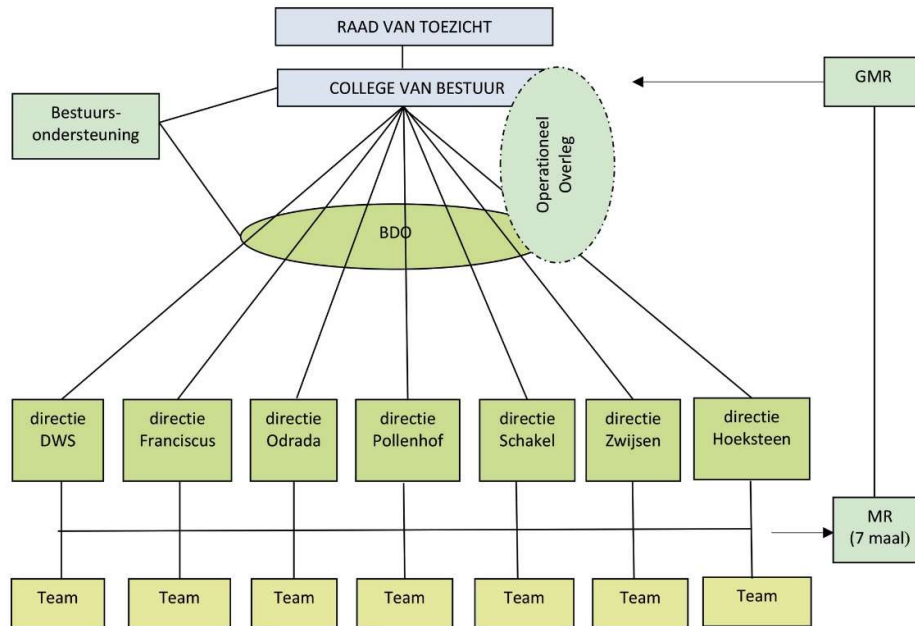
Het bestuur van Bommelerwijs vormt als hoogste bestuursorgaan het bevoegd gezag van de bij de stichting aangesloten scholen. Binnen het bestuur bestond een functionele scheiding aangebracht tussen bestuur en intern toezicht, door onderscheid te maken tussen bestuurders met een toezichthoudende taak en bestuurders met een uitvoerende taak. De fusie met CBS De Hoeksteen en de daarmee gepaard gaande aanpassingen van de statuten was voor het bestuur aanleiding om in 2023 de overgang te maken naar het Raad van Toezicht model. Vanaf 01-08-2023 is dat model voor Bommelerwijs van kracht geworden.

Bommelerwijs streeft naar een professionele aansturing van de organisatie door professioneel management, waarbij het College van Bestuur stuurt in een voorwaardenscheppende, beleidsvoorbereidende en beleidsvormende bestuursstijl. De Raad van Toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van het College van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen Bommelerwijs. De individuele scholen zijn als zelfstandige eenheden binnen de organisatie vrij in de invulling van het beleid op schoolniveau binnen vooraf gezamenlijk en met het College van Bestuur vastgestelde kaders en school overstijgende beleidsbesluiten en facilitering.

2.3 Organisatiestructuur

De bestuursstructuur van Bommelerwijs kenmerkt zich door een intensieve samenwerking tussen het College van Bestuur en de directieleden van de scholen. Het operationeel overleg vormt een verbinding tussen het College van Bestuur enerzijds en de schooldirecteuren, verenigd in het BDO, anderzijds. Daarnaast is het College van Bestuur waar nodig, ook een rechtstreeks aanspreekpunt voor de scholen.

De structuur van de organisatie kan als volgt schematisch worden weergegeven:

De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren binnen de organisatie zijn vastgelegd in verschillende wetten, de statuten van Bommelerwijs, het toezichtkader, het bestuursreglement, het managementstatuut en de diverse interne beleidsnotities.

2.4 Scholen, directie en directeurenberaad(BDO)

Schoolspecifiek beleid wordt op de scholen gevormd door directie en team binnen door het College van Bestuur vastgestelde kaders. Iedere school binnen Bommelerwijs beschikt over een eigen directeur die integraal verantwoordelijk is voor alle schoolse zaken. In 2023 werd de directie op de zeven scholen binnen Bommelerwijs gevoerd door:

Naam	School
Mevr. M.L.N.H. (Mieke) van Berkel-van Gestel	Mgr. Zwijsenschool
De heer E. (Erik) Kruisselbrink a.i. (tot 1.8.2023) Mevr. L. (Lonneke) Gillebaard (vanaf 1.8.2023)	De Schakel
Mevr. M.E.N. (Mirjam) Dierick	Franciscusschool
Mevrouw M.E. (Mariëlle) Wirth-van der Grift (tot 1.8.2023) De heer E. (Erik) Kruisselbrink a.i. (vanaf 1.8.2023)	De Pollenhof

Mevrouw C.M. (Conny) Piels-Geerts	Deken Wehmeijerschool
Mevr. F. (Femmieke) Jonkman-Stelstra	Sint Odradaschool
Mevrouw M. (Monique) van Andel-Thur	De Hoeksteen

De directeuren van de individuele scholen vormen gezamenlijk het BDO. Het BDO vervult de rol van mede beleidsvoorbereider en beleidsuitvoerder ten aanzien van school overstijgende zaken. Het BDO staat onder leiding van een voorzitter (een van de directeuren). In 2023 was mevrouw Femmieke Jonkman voorzitter.

2.5 Bestuur en governance

Het bestuur van Bommelerwijs bestaat uit een Raad van Toezicht die als intern toezichthouder functioneert en een College van Bestuur dat als gedelegeerd bestuur belast is met het besturen van de stichting en de door de stichting in stand gehouden onderwijsinstellingen.

Het College van Bestuur is in zijn algemeenheid verantwoordelijk voor de voortgang van de werkzaamheden en de voortgang van het besluitvormingsproces en vertegenwoordigt de stichting zowel intern als extern.

Zowel de Raad van Toezicht als het College van Bestuur handelen in overeenstemming met de principes van de Code Goed Bestuur en de afspraken die zijn vastgelegd in het Bestuursreglement en het Toezichtkader. De Raad van Toezicht ziet toe op naleving door het bestuur van alle wettelijke bepalingen, de rechtmatige verwerving en doelmatige bestemming van middelen.

Communicatie met zowel externe partijen als met eigen personeel verloopt via het College van Bestuur. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het deugdelijk en onafhankelijk toezicht houden op het College van Bestuur en het nemen van besluiten op grond van statutair aan de Raad van Toezicht toegewezen bevoegdheden. Het College van Bestuur van de stichting wordt bij haar werkzaamheden ondersteund door een management assistent, een administratief medewerker personeelsadministratie, een medewerker financiën en een voorzitter van het BDO (Bommelerwijs Directeuren Overleg).

Het bestuur van Bommelerwijs bestond bij de start van het schooljaar 2023-2024 uit de volgende personen:

Naam	Functie
Mevrouw M.M. (Mieke) Boas-van der Tas	Raad van Toezicht voorzitter
Mevrouw E.H. (Lisa) Schouten	Raad van Toezicht vice-voorzitter
Mevrouw M.S.M.B. (Maud) Beljaars	Raad van Toezicht
Mevrouw J.W.J. (Annemieke) Verberne	Raad van Toezicht
vacature	Raad van Toezicht
De heer A.E. (Rob) Blatter	College van Bestuur
De heer P.A.M. (Paul) Ariaans	College van Bestuur

Tussen iedere individuele school en het College van Bestuur bestaat een rechtstreekse lijn. Het College van Bestuur pleegt tenminste drie maal per jaar overleg met de directeur om zowel de lopende zaken binnen de school als de kwaliteitsdata en opbrengsten te bespreken in relatie tot de ambities en verwachtingen en deze te toetsen aan de door het bestuur vastgestelde kaders. Het College van Bestuur vormt het eerste aanspreekpunt voor de directeur en de overige geledingen van de betreffende school. Tenminste eenmaal per jaar neemt een College van Bestuurder deel aan een MR-vergadering op elke school en verstrekt op verzoek toelichtingen en antwoorden tijdens de GMR-vergaderingen.

Leden van het College van Bestuur worden in principe conform de CAO Bestuurders PO regulier benoemd. Op dit moment geldt voor beide leden van het College van Bestuur een overgangsregeling in verband met hun benoeming in het verleden op basis van een overeenkomst van opdracht.

Leden van de Raad van Toezicht hebben zitting voor een periode van vier jaar en zijn voor ten hoogste eenmaal achtereen terstond herbenoembaar tot een maximale zittingsduur van totaal acht jaar.

Het College van Bestuur wordt bij beleidsvorming, beleidsuitvoering en beleidstoetsing vanuit het bestuurskantoor ondersteund door een managementassistent. In 2023 werd deze functie vervuld door mevrouw I. (Ina) Joppe-de Lange en opgevolgd door mevrouw L. (Linda) van Santen.

2.6 Operationeel overleg

Om de slagvaardigheid van de gehele organisatie te vergroten en de lijnen kort te houden wordt operationeel overleg gevoerd. Het operationeel overleg bestaat uit vier leden. De leden van het operationeel overleg zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de planning en controle van alle processen die te maken hebben met de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden. De leden van het operationeel overleg vormen voor bestuurszaken en stichtingsmanagement het eerste aanspreekpunt voor de interne organisatie en voor de buitenwereld.

Het operationeel overleg van Bommelerwijs bestond in 2023 uit de volgende vier leden:

Naam	Functie
De heer A.E. (Rob) Blatter	College van Bestuur
De heer P.A.M. (Paul) Ariaans	College van Bestuur
Mevrouw F. (Femmieke)Jonkman-Stelstra	voorzitter BDO
Mevrouw I. (Ina) Joppe-de Lange	managementassistent

2.7 (Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraad

In het belang van het goed functioneren van de scholen is aan elke school een medezeggenschapsraad verbonden. De medezeggenschapsraad van een school bestaat uit

leden die uit en door het personeel worden gekozen en leden die uit en door de ouders worden gekozen. De medezeggenschapsraad is gesprekspartner van de schooldirectie voor schoolse aangelegenheden.

Ten aanzien van onderwerpen die van gemeenschappelijk belang zijn voor alle scholen binnen Bommelerwijs of voor een meerderheid van die scholen vormt de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad de gesprekspartner van het College van Bestuur. In deze gemeenschappelijke medezeggenschapsraad is elke individuele medezeggenschapsraad vertegenwoordigd.

Gedurende het jaar 2023 maakten de volgende personeelsleden en ouders deel uit van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad:

Naam	Functie
Mevrouw Y. (Yetta) Terlouw	leerkracht De Pollenhof
De heer D. (Daan) van Aalst	ouder De Pollenhof
Mevrouw S. (Sabrina) Methorst	leerkracht Deken Wehmeijerschool
De heer B. (Bart) Lansdaal	ouder Deken Wehmeijerschool
Mevrouw P. (Pauline) Hilbers	leerkracht Franciscusschool
Mevrouw I. (Ienke) de Vrieze	ouder Franciscusschool, secretaris GMR
Mevrouw M. (Marja) Robbemondt	leerkracht De Schakel, voorzitter GMR
Mevr. R. (Rosanne) de Rouw	ouder De Schakel
Mevrouw J. (Janneke) Peffer	leerkracht Mgr. Zwijsenschool
Mevrouw M. (Margaritha) van der Harst	ouder Mgr. Zwijsenschool
Mevrouw J. (Jacqueline) Piels	leerkracht Sint Odradaschool
Mevrouw M. (Margriet) de Wilt	ouder Sint Odradaschool
Mevrouw J. (Jentiene) de Meulmeester	leerkracht De Hoeksteen
De heer H. (Henk) Robbemondt	ouder De Hoeksteen

3. Communicatie

3.1 Inleiding

Het bestuur van Bommelerwijs hecht aan een open interne communicatiestructuur met korte lijnen. Dit betekent dat College van Bestuur, directeuren en/of leden van het operationeel overleg deelnemen aan een aantal interne overlegstructuren.

De bij Bommelerwijs aangesloten scholen nemen als onderdeel van de maatschappij elk hun eigen plaats in binnen de gemeenschap. Daarom participeren directeuren, College van Bestuur en leden van het operationeel overleg ook in verschillende externe netwerken en overlegstructuren.

In het hiernavolgende wordt eerst ingegaan op de interne communicatievormen. Daarna wordt in onderdeel 3.6 aandacht besteed aan de verschillende externe overlegstructuren waarin door of namens Bommelerwijs wordt geparticipeerd.

3.2 Bestuursoverleg

Sinds 1 augustus 2011 bestaat een scheiding tussen Bestuur en Toezicht. Tijdens de vergaderingen van het College van Bestuur wordt beleid vastgesteld en worden besluiten genomen over onderwerpen op het gebied van personeel, financiën en huisvesting (in brede zin). Deze vergaderingen vonden in 2023 plaats op 18 januari, 15 februari, 8 maart, 4 april, 10 mei, 14 juni, 5 juli, 6 september, 3 oktober en 18 december. Het College van Bestuur vergadert ook ad hoc gedurende de dagelijkse activiteiten.

Het uitvoerend en toezichthoudend bestuur van Bommelerwijs (vanaf 01-08-2023 College van Bestuur en Raad van Toezicht) komen gedurende het schooljaar plenair bijeen in gezamenlijke bestuursvergaderingen. Tijdens deze vergaderingen worden alle scholen, de stand van zaken van beleidsontwikkeling en de verantwoording besproken. Tevens neemt het toezichthoudend bestuur, respectievelijk Raad van Toezicht, in deze vergaderingen de besluiten die op grond van het toezichtkader zijn voorbehouden aan het toezichthoudend bestuur/de Raad van Toezicht.

De gezamenlijke vergaderingen van het uitvoerend en toezichthoudend bestuur vonden in 2023 plaats op 14 februari, 4 april (& mr. C. van Vught), 11 april, 27 juni (& accountant Wijs), 23 augustus, 25 oktober en 12 december.

Van iedere bestuursvergadering is een verslag opgesteld, dat na goedkeuring door het betreffende bestuur is vastgesteld.

Het College van Bestuur heeft alle scholen bezocht in het kader van reguliere schoolbezoeken. Daarnaast heeft overleg plaatsgevonden tussen het College van Bestuur, de schooldirecties, de GMR, de MR en het team, zo vaak als het College van Bestuur en/of de betreffende geleding dat wenste.

3.3 Directieoverleg

De directeuren voeren, naast hun onderlinge intervisiemomenten, gezamenlijk overleg in het directeurenberaad (BDO). Tijdens dit overleg worden lopende zaken besproken en vindt afstemming van standpunten over beleidsmatige en financiële zaken plaats. Van elke bijeenkomst is een verslag opgesteld, dat na goedkeuring door het directeurenberaad is vastgesteld. Vanaf het schooljaar 2023-2024 heeft het BDO de vergaderfrequentie verhoogd en een onderscheid aangebracht tussen *operationele* vergaderingen en *strategische* vergaderingen. Het College van Bestuur sluit bij aan als het onderwerp daarom vraagt. In 2023 heeft het directeurenberaad plaatsgevonden op 31 januari/1 februari (tweedaagse), 28 februari, 21 maart, 11 april, 19 april (extra WMK-PO), 16 mei, 23 mei (extra Driessen), 5 & 6 juni (tweedaagse), 27 juni, 12 september, 10 & 11 oktober (tweedaagse), 8 november en 22 november.

3.4 Operationeel overleg

Het College van Bestuur, de voorzitter van het BDO en de managementassistent komen in beginsel driewekelijks bijeen in een operationeel overleg. Het operationeel overleg zorgt voor (de voorbereiding van) beleidsontwikkeling en de voorbereiding van bestuursbesluiten voor de gehele organisatie. Het operationeel overleg valt samen met de College van Bestuur vergaderingen.

3.5 Medezeggenschapsoverleg

Op schoolniveau vindt op grond van de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS) overleg plaats tussen de schooldirectie en de lokale medezeggenschapsraad. Wanneer echter sprake is van bovenschoolse zaken of zaken die alle scholen betreffen, worden deze behandeld door de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, waarin elke school is vertegenwoordigd door een personeelslid en een ouder.

Tenminste een keer per schooljaar sluit een lid van het College van Bestuur aan bij een MR vergadering op een school. In 2023 werden de volgende MR vergaderingen bijgewoond:

School	Datum
MR De Hoeksteen	18 januari 2023
MR Odrada	6 maart 2023
MR Deken Wehmeijerschool	14 maart 2023
MR De Pollenhof	20 maart 2023
MR Franciscusschool	7 juni 2023
MR De Schakel	20 juni 2023
MR Mgr Zwijsenschool	22 juni 2023
MR De Pollenhof	2 oktober 2023
MR De Schakel	11 december 2023

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) komt gedurende het schooljaar tenminste zesmaal bijeen.

Tijdens haar vergaderingen heeft de GMR onder andere de aan haar voorgelegde concepten van beleidsnotities besproken en van advies of instemming voorzien. Daarnaast wordt de GMR uitgebreid betrokken bij de ontwikkeling van het beleid op basis van het Beleidsplan 2022 – 2026 en andere onderwerpen rond actuele ontwikkelingen.

Ongeveer twee weken voorafgaand aan elke vergadering van de GMR vindt er een overleg plaats met een vertegenwoordiging van de GMR en het College van Bestuur. Indien de GMR onderwerpen heeft waarbij zij graag de inbreng heeft van (een van) de leden van het College van Bestuur dan wordt het betreffende bestuurslid uitgenodigd voor (een deel van) de GMR-vergadering. Tenminste twee keer per jaar woont het College van Bestuur een complete GMR vergadering bij. In 2023 was dat op 17 januari en 20 maart.

Eveneens twee keer per jaar vindt er, voorafgaand aan een reguliere GMR-vergadering, een overleg plaats van de GMR met de leden van het toezichthoudend bestuur/ de Raad van Toezicht.

3.6 Externe samenwerking en overlegstructuren

Bommelerwijs participeert in verschillende overlegstructuren. In 2023 is onder andere deelgenomen aan overleg met de volgende instanties:

- *Samenwerkingsverband De Meerij PO*
Alle onder het bevoegd gezag van Bommelerwijs vallende scholen zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband De Meerij PO (SWV). Een lid van het College van Bestuur neemt deel aan de bestuursbijeenkomsten van het SWV en aan de overleggen van de regio Noord van het SWV.
- *Directie Overleg Maasdriel (DOM)*
Drie keer per jaar vergaderen alle directeuren van de elf basisscholen uit de gemeente Maasdriel over zowel praktische als beleidsmatige keuzen die gemeentebreed gemaakt moeten en kunnen worden. De gemeente laat zich in dat overleg vertegenwoordigen door de ambtenaar onderwijs/leerplicht en de ambtenaar welzijn/onderwijs.
- *Gemeente Maasdriel en Gemeente Zaltbommel*
Zowel de gemeente Maasdriel als de gemeente Zaltbommel voert periodiek overleg met vertegenwoordigers van het basisonderwijs over onderwerpen uit de lokale onderwijsagenda (LEA). In dit Breed Bestuurlijk Overleg participeert een lid van het College van Bestuur en de voorzitter van het DOM overleg.
- *VVE Maasdriel en Zaltbommel*
De kinderopvang in de Franciscusschool te Zaltbommel is onderdeel van de kinderopvangorganisatie Kanteel. In Maasdriel wordt met verschillende kinderopvangorganisaties samengewerkt.
Binnen de gemeente Maasdriel is er een nauwere samenwerking in gang gezet tussen de bij de VVE betrokken partijen in die gemeente. De gemeente heeft daartoe een VVE coördinator benoemd, die in 2023 voortvarend is verder gegaan met de verbinding c.q. samenwerking tussen de verschillende voorschoolse organisaties. De daartoe ingerichte stuurgroep wordt voorgezeten door een lid van het College van Bestuur van Bommelerwijs.

- *Inspectie van het Onderwijs*
In het voorjaar van 2023 heeft de inspecteur van onderwijs een uitgebreid vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau gehouden. De opbrengsten van de scholen van Bommelerwijs gaven geen aanleiding tot verificatieonderzoeken, maar het bestuur scoorde op BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur een onvoldoende en kreeg een herstelopdracht: hoewel er sprake is van voldoende kwaliteit van onze scholen en tevens van de aanwezigheid van een kwaliteitsstelsel, werd er geconstateerd dat dat kwaliteitsstelsel onvoldoende zichtbaar is en vanuit het bestuur niet herkenbaar structureel wordt gemonitord en gestuurd. De herstelopdracht omvatte ook het beleid m.b.t. Burgerschap.
- *PO Raad*
Bommelerwijs is lid van de PO Raad, die Bommelerwijs gevraagd en ongevraagd van advies voorziet met betrekking tot CAO gerelateerde onderwerpen. Een lid van het College van Bestuur wordt regelmatig gevraagd om een mening of stemming.
- *Verus*
Leden van het College van Bestuur en van het operationeel overleg nemen regelmatig deel aan door Verus georganiseerde netwerkbijeenkomsten en congressen. Tijdens deze bijeenkomsten worden beleidsmatige en beheersmatige onderwerpen besproken.
- *IJK (voorheen Driessen HRM)*
Met IJK is een jaarlijks te herzien contract afgesloten voor wat betreft de personele administratie. De financiële administratie wordt in eigen beheer gedaan.
- *Overleg voortgezet onderwijs (POVO)*
Het primair onderwijs in de gemeente Maasdriel is vertegenwoordigd in een overleg, waarin zowel beleidsmatig als op individueel leerling niveau de toelating van basisschoolleerlingen in de verschillende vormen van voortgezet onderwijs in Den Bosch wordt getoetst. Een van de directeuren neemt namens Bommelerwijs deel aan dit overleg.
- *Opleidingsscholen*
Er vindt regelmatig overleg plaats met de Fontys Hogeschool en het Koning Willem 1 College in Den Bosch omtrent de stagiaires die op onze scholen geplaatst zijn/ worden.
Bommelerwijs biedt plaatsen aan een aantal PABO stagiaires van de Fontys Hogeschool op de Franciscusschool in Zaltbommel, de Pollenhof in Hedel en De Schakel in Ammerzoden.

4. Primair Onderwijs

4.1 Activiteiten

De zeven basisscholen die onder het bevoegd gezag van Bommelerwijs vallen, verzorgen primair onderwijs aan 4- tot 12-jarigen in de gemeenten Maasdriel en Zaltbommel.

De missie van Bommelerwijs is als volgt omschreven:

“Bommelerwijs wil vanuit de christelijke identiteit een basis leggen voor de toekomstige ontwikkeling van de aan haar toevertrouwde kinderen. Bommelerwijs wil daartoe een professionele, slagvaardige en lerende organisatie zijn die onderdeel is van de maatschappij. Er wordt financieel verantwoord, vanuit actief werkgeverschap gewerkt. Dit alles om te resulteren in goed onderwijs voor alle kinderen binnen haar scholen’.

Centraal in de missie van Bommelerwijs staat het onderwijs aan het kind: het bestuur van Bommelerwijs wil alle kinderen binnen haar scholen goed onderwijs bieden. Voor het realiseren hiervan is het noodzakelijk dat er sprake is van:

- een professioneel aangestuurde organisatie
- goed opgeleid en vakbekwaam pedagogisch, onderwijskundig en onderwijsondersteunend personeel
- kwalitatief goed onderwijs in een veilig pedagogisch klimaat
- een financieel en materieel gezonde leeromgeving
- maatschappelijke betrokkenheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid

De missie en visie worden op de individuele scholen uitgedragen via verschillende hedendaagse onderwijsconcepten, passend bij die school. Voor alle scholen zijn in de loop van 2023 schoolplannen opgesteld voor de periode 2023 tot en met 2027 waarin de missie, visie en ambities van de organisatie concreet zijn uitgewerkt.

De onderwijsconcepten per school in 2023 zijn:

School	Onderwijsconcept
De Pollenhof	adaptieve school
Deken Wehmeijerschool	leerstofjaarklassen
Franciscusschool	ontwikkelingsgericht onderwijs en IPC onderwijs
De Schakel	leerstofjaarklassen, zelfstandig werken
Mgr. Zwijsenschool	leerstofjaarklassen, zelfstandig werken (GIP model)
Sint Odradaschool	buitenonderwijs i.c.m. leerstofjaarklassen
De Hoeksteen	leerstofjaarklassen

4.2 Personeel en leerlingen

In 2023 hebben gemiddeld 165 leerkrachten en onderwijsassistenten onderwijs verzorgd aan ruim 1.700 leerlingen. Daarnaast hebben 30 personen zich beziggehouden met de uitvoering van directietaken, administratieve ondersteuning, schoonmaakwerkzaamheden, conciërgetaken en gebouwenbeheer op de verschillende scholen.

In de loop van het jaar is een aantal vacatures ontstaan en ingevuld. Voor kortdurende en langdurende vervanging maken de scholen van Bommelerwijs onder andere gebruik van de invalpool OMC-073.

De ontwikkeling van het leerlingenaantal:

2019	2020	2021	2022	
1.571	1.565	1.575	1.582	

*peildatum 01.10

In verband met de vereenvoudiging van de bekostiging (met ingang van 2023) wijzigt de peildatum voor het aantal leerlingen van 1 oktober naar 1 februari

2022	2023			
1.740	1.740			

*peildatum 01.02

Voor de komende jaren wordt er een lichte verdere stijging van het aantal leerlingen voorzien.

Beleid ten aanzien van ontslag en uitkeringen na ontslag

Bommelerwijs voert een actief beleid ten aanzien van een goed werkgeverschap, waarbij de werknemers kunnen werken in een prettige, goed gefaciliteerde omgeving met aandacht voor de individuele omstandigheden waarbinnen gewerkt moet worden.

Bij ziekte wordt een adequaat re-integratie traject gevolgd met daarin een persoonlijke interesse voor de voortgang van de verbetering van de gezondheid van de werknemer.

Als een ontslag ten gevolge van ziekte en/of disfunctioneren onvermijdelijk blijkt, dan wordt een zo efficiënt mogelijke procedure gevolgd, waarbij het accent ligt op een passende afhandeling voor de werknemer binnen de grenzen van de wettelijke regelingen. De werknemer krijgt altijd het advies om een eigen raadsman in te schakelen, waarvan de kosten door Bommelerwijs worden gedragen. Ook Bommelerwijs laat zich bij deze procedures bijstaan door een vaste jurist.

In al deze gevallen worden alle vereiste gegevens voor de instroomtoets bij het Participatiefonds aangeleverd. Dat heeft tot op heden ertoe geleid dat alle uitkeringen door het Participatiefonds zijn overgenomen.

Met ingang van 1 augustus 2022 is de modernisering van het Participatiefonds ingevoerd. In een aantal gevallen betekent dit dat Bommelerwijs bij beëindiging van een dienstverband een gedeelte (10 of 50%) dan wel de volledige WW-lasten moet gaan dragen.

4.3 Kwaliteit, Opbrengsten en resultaten

Binnen de Bommelerwijsscholen vindt er een continue monitoring plaats van de kwaliteit van zowel het primaire onderwijsproces als de randvoorwaardelijke processen, zoals sociale veiligheid en de tevredenheid van leerlingen, ouders en personeel.

Als tool is er stichtingsbreed gekozen voor een extern begeleide implementatie van de door de onderwijsinspectie geadviseerde kwaliteitskaarten WMK-PO. Zo is ook in het voorjaar van 2021 direct gestart met de kwaliteitskaart voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en in 2022 met de kwaliteitskaart voor Burgerschap.

De metingen vanuit de kwaliteitskaarten vormen de basis voor de noodzakelijke interventies bij de diverse vakken en activiteiten. Deze interventies worden vervolgens opgenomen in het jaarlijkse schoolplan voor het komende schooljaar. Bij dit schoolplan en de evaluatie daarvan aan het einde van een schooljaar worden team en MR actief betrokken.

Op alle scholen van Bommelerwijs worden de resultaten van leerlingen gevolgd door middel van methode gebonden toetsen en methode onafhankelijke testen. De verwerking van deze gegevens vond tot 01-08-2023 plaats door middel van het leerlingvolgsysteem Esis. Alle scholen kiezen ervoor om periodiek de resultaten aan de ouders te rapporteren.

In het voorjaar van 2023 is er door alle scholen van Bommelerwijs gestart met de voorbereidingen naar een overstap op ParnasSys, waarna de conversie in de zomervakantie heeft plaatsgevonden en de scholen vanaf de start van het schooljaar 2023-2024 met dit nieuwe leerlingvolgsysteem zijn gaan werken. De medewerkers van de scholen hebben een training op school gekregen en alle directeuren hebben met een IB'er van de eigen school in het schooljaar 2023-2024 deelgenomen aan de ParnasSys in-company opleiding kwaliteitsmanagement.

In groep 8 ontvangen alle leerlingen van de school een advies met betrekking tot het vervolgonderwijs. Bij de leerlingen van groep 8 wordt tevens de Eindtoets Basisonderwijs afgenomen. Deze toets bestaat uit meerkeuzevragen op het gebied van taal, rekenen, wiskunde, studievoordigheden en wereldoriëntatie. De toets wordt gespreid over drie ochtenden afgenomen. Het onderdeel wereldoriëntatie is een optioneel onderdeel.

Het schooladvies was in 2023 nog leidend. Met de uitslagen van de Eindtoets wordt het schooladvies gecompleteerd. Cito berekent de scores per leerling en vermeldt deze in een individueel rapport per leerling.

Overzicht van deelname en uitslagen Cito-/IEP-toets 2023:

School	Aantal deelnemers	schoolscore	Score LG
De Pollenhof	20 van 20	538.6	534.9
Deken Wehmeijerschool	9 van 9	540.6	534.9
Franciscusschool	58 van 58	535.8	534.9
De Hoeksteen	13 van 13	80.2 (IEP)*	79.5 (IEP)
De Schakel	29 van 29	532.8	534.9
Mgr. Zwijssenschool	82 van 82	536.2	534.9
Sint Odradaschool	7 van 7	539.9	534.9

*IEP staat voor 'Inzicht Eigen Profiel'

Let op:

Verschillen in de gemiddelde resultaten worden slechts voor een deel bepaald door verschillen in de onderwijskwaliteit. Verschillen in leerlingpopulatie en verschillen in schoolgrootte zijn eveneens van grote invloed op de opbrengst van het onderwijs. De gemiddelde score van een school moet dus kritisch en genuanceerd worden bekeken.

Om voortdurend zicht te blijven houden op de kwaliteit(ontwikkeling) op de scholen voert het College van Bestuur, naast de regelmatige bezoeken van de scholen en de functioneringsgesprekken met de directeurs, elk kwartaal met de directie van elke school gesprekken over de actuele resultaten/opbrengsten/data en de interventies die naar aanleiding van de data-analyse worden ingezet. Daarbij horen ook de ambities die zowel de stichting als de individuele school zich heeft gesteld. Deze periodieke gesprekken worden op strategische momenten gevoerd aan de hand van een agenda en genoteerd.

4.4 Klachten

In 2023 is er geen formele klachtenprocedure geweest voor de Geschillencommissie Passend Onderwijs. Overige incidentele problemen zijn tijdig gesignaleerd en naar tevredenheid van alle partijen afgehandeld.

4.5 Professionalisering personeel en begeleiding starters en schoolleiders.

Als onderdeel van het jaarlijkse schoolplan wordt per school een scholings-/opleidingsplan opgesteld. Deze plannen worden als onderdeel van de jaarplanning ter instemming voorgelegd aan de MR-en. Naast de begeleiding van starters op de individuele scholen vindt er bovenschools eveneens begeleiding van starters, zij-instromers en herintreders plaats alsmede ondersteuning van schoolleiders bij opleidingstrajecten. Over de bovenschoolse activiteiten wordt de GMR op geregelde basis geïnformeerd.

4.6 Middelen werkdrukverlaging

Binnen elke school van Bommelerwijs is het team betrokken bij de plannen om de beschikbare middelen uit het werkdrukakkoord zo efficiënt mogelijk in te zetten. Dat heeft in de afgelopen jaren geleid tot diverse scenario's met het benoemen van onderwijsassistenten, de uitbreiding met een extra groep en de aanschaf van ondersteunende (ICT) leermiddelen.

Jaarlijks wordt de inzet van middelen geëvalueerd mede in het licht van de gevolgen van de coronacrisis. De laatste 2 schooljaren wordt met name gekozen voor de extra inzet van personeel.

4.7 Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Het doel van het Nationaal Programma Onderwijs in 2021 was om leerlingen te helpen bij het tot bloei brengen van hun gaven en talenten, ondanks de Coronacrisis en de gevolgen daarvan voor het onderwijs. De gevolgen van de Coronacrisis en de genomen maatregelen hebben daadwerkelijk een zware wissel op de leerlingen getrokken in de jaren 2019-2020 en 2020-2021 (lockdowns), en vanzelfsprekend ook op de leraren en de ouders. Veel leerlingen hebben in die periode een leervertraging of leerachterstanden opgelopen.

Leerachterstanden in die zin, dat de leerlingen zonder de lockdowns in veel gevallen verder waren geweest in hun cognitieve ontwikkeling. Ook de sociale ontwikkeling en het mentaal welbevinden heeft bij veel leerlingen te lijden (gehad) onder de situatie. Tenslotte hadden de schoolsluitingen meer dan waarschijnlijk –zo blijkt uit onderzoek- negatieve effecten op de kansengelijkheid. In 2022 zijn alle Corona beperkingen opgeheven. De scholen zijn intensief met de extra middelen aan de slag gegaan om ontstane achterstanden verder in te lopen.

Procedure inzet NPO middelen bij Bommelerwijs

1. In het directeurenoverleg in maart 2021 is besloten de stappen t.a.v. de NPO middelen te zetten aan de hand van het bij Bommelerwijs integraal ingevoerde kwaliteitssysteem WMK-PO. In april kwam er binnen dit systeem een module beschikbaar voor NPO.
2. Aan de hand hiervan is er door alle scholen in april/mei 2021 de schoolscan uitgevoerd en geregistreerd en vervolgens is met de uitkomsten een keuze gemaakt vanuit de inmiddels beschikbare ‘menukaart’.
3. Elke school heeft voor de eigen situatie en met het voor de eigen school beschikbare budget interventies geselecteerd bestaande uit middelen, personeel en scholing.
4. Alle interventies zijn uitgezet in een meerjarenplanning in de in juli 2021 herziene schoolprogramma’s 2020 – 2023 van de scholen. In 2022 is de bestedingstermijn nogmaals aangepast naar de periode 2024/2025.
5. Daar waar mogelijk zijn gewenste interventies gebundeld hetgeen heeft geresulteerd in NPO benoemingen van een muzikleerkracht en een gymleerkracht.
6. Er is ook een overeenkomst gesloten met Lexima voor een onderwijszorg-traject Leesproblemen-Laaggeletterdheid en Dyslexie.
7. Bij bovengenoemde procedures zijn op schoolniveau de teams, MR en ouders intensief betrokken inclusief de benodigde instemmingsprocedures.
8. Betrokken partijen op stichtingsniveau waren/zijn de gemeenten Zaltbommel en Maasdriel, het samenwerkingsverband en de GMR.

Resultaten

1. De ontstane achterstanden waren zichtbaar in de intensief gevolgde leerresultaten en leergroei, zowel op groepsniveau als op het niveau van de individuele leerling. Aan de hand van de ontwikkeling van de geconstateerde achterstanden werden de

- ondersteuningsactiviteiten doelgericht ingezet of bijgestuurd, waar nodig met ondersteuning van extra medewerkers of nieuwe leermiddelen.
2. Het effect van de gerichte inzet van medewerkers en middelen was in de periode 2022 tot heden duidelijk zichtbaar binnen het LVS, waardoor er waar nodig tijdig extra, doelgerichte interventies konden worden ingezet.
  3. De doorstroomtoets resultaten van 2024 waren voor alle Bommelerwijs scholen op uitstekend niveau. De leergroei gegevens van de overige groepen laten goede vooruitgang zien, maar ook nog een aantal aandachtspunten bijvoorbeeld met betrekking tot de rekenvaardigheden. Daarbij zijn inmiddels ook gerichte stappen ondernomen.

In 2023 is door de scholen van Bommelerwijs voor de volgende interventies gekozen:

<u>Interventies 2023</u>	<u>Aantal scholen</u>
A. Interventies gericht op meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij de spijkeren	
- <i>Uitbreiding onderwijs</i>	1
B. Interventies gericht op effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren	
- <i>Eén-op een begeleiding</i>	1
- <i>Individuele instructie(tutoring)</i>	3
- <i>Instructie in kleine groepen (tutoring)</i>	4
- <i>Technieken voor begrijpend lezen</i>	3
- <i>Interventies gesproken taal</i>	1
C. Interventies gericht op sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen	
- <i>Interventies gericht op het welbevinden van leerlingen</i>	2
- <i>Sportieve activiteiten</i>	2
- <i>Cultuureducatie</i>	5
D. Interventies gericht op ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen	
- <i>Metacognitie en zelfregulerend leren</i>	2
- <i>Samenwerkend leren</i>	1
E. Interventies gericht op (extra) inzet van personeel en ondersteuning	
- <i>Klassenverkleining</i>	4
- <i>Onderwijsassistenten/instructeurs</i>	2
F. Interventies gericht op faciliteiten en randvoorwaarden (in te zetten in combinatie met voorgaande interventies)	
- <i>Interventies gericht op faciliteiten en randvoorwaarden</i>	5
- <i>Digitale technologie</i>	4

5. Financieel beleid en financiële positie

5.1 Belangrijkste kenmerken gevoerd beleid

5.1.1 Allocatie van middelen naar schoolniveau

Bij Bommelerwijs wordt de bekostiging per school gevolgd. Jaarlijks wordt er in overleg met elke directeur een begroting voor de eigen school opgesteld met als basis de hoogte van de bekostiging voor de school. Er vindt ook een monitoring van de uitgaven per school gedurende het jaar plaats en elke school krijgt financiële resultaten op schoolniveau. Op de bekostiging wordt een bedrag in mindering gebracht voor de bekostiging van een aantal zaken op bovenschools niveau, zoals de bovenschoolse bestuurskosten, personeelslasten, opleiding zij-instromers en de ingezette expertise van medewerkers (bijv. hoogbegaafdheid, ICT en coördinatie werving en opleiding). De verdeling van die kosten over de scholen vindt plaats naar rato van het aantal leerlingen.

5.1.2 Personeelslasten

Zowel bij de begrotingssystematiek als in de jaarrekening worden de personeelslasten op bestuursniveau verdeeld over de diverse scholen.

De personele lasten zijn toegedeeld op basis van de formatieoverzichten van het schooljaar 2022-2023 / 2023-2024.

5.1.3 Gebouwenonderhoud en investeringen

Voor alle scholen is de staat van de gebouwen en de daaraan gerelateerde investerings- en onderhoudsbehoefte vastgelegd in een meerjarenonderhoudsplanning (MOP).

Ter voorbereiding op de verwerking van de nieuwe jaarverslaggevingsregels omtrent de bepaling van de voorziening groot onderhoud heeft begin 2024 een actualisatie van de meerjarenonderhoudsplanning (MOP) plaatsgevonden. Voor meubilair, ICT en leermiddelen wordt een overzicht van de toekomstige investeringen vastgelegd in een meerjaren investeringsplanning (MIP). Op deze wijze worden de ontwikkelingen met financiële consequenties gepland en gevolgd.

Vanuit de meerjarenexploitatiebegroting en de investerings- en onderhoudsplanningen wordt de meerjarenbalans samengesteld. Hieruit kan de ontwikkeling van het eigen vermogen en de liquiditeitspositie gevolgd worden.

5.1.4 Uitgangspunt financieel beleid

Uitgangspunt voor het financieel beleid is het enerzijds beschikken over voldoende vermogen en een gezonde liquiditeitspositie en anderzijds het tenminste volledig inzetten van de jaarlijks beschikbare middelen ten behoeve van onderwijs, personeel en facilitaire zaken.

5.1.5 Contractactiviteiten en derde geldstromen

- Opbrengst verhuur

In 2023 hebben hier geen essentiële wijzigingen plaatsgevonden. Het betreft hoofdzakelijk de huurovereenkomst met Kanteel Kinderopvang in Zaltbommel en diverse incidentele gebruikers van schoolruimtes op de overige scholen.

- Ouderbijdragen

De (vrijwillige) ouderbijdragen, ontvangen door Bommelerwijs, blijven beperkt tot de bijdrage aan het eindkamp en het schoolzwemmen. Deze situatie is in 2023 niet gewijzigd.

5.2 Financiële kengetallen

Financiële kengetallen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Streefwaarde
Kapitalisatiefactor: (totaal vermogen +/- gebouwen) / totale baten	54,5%	46,1%	42,6%	40,7%	39,0%	38,6%	39,2%	< 35%
Solvabiliteit: eigen vermogen / balanstotaal	59,8%	58,0%	58,0%	53,7%	50,3%	49,3%	47,9%	> 30%
Weerstandsvermogen: eigen vermogen / totale jaarlasten	36,7%	29,2%	27,3%	24,2%	22,0%	21,6%	21,1%	10-15%
Rentabiliteit EV: netto resultaat / eigen vermogen	-0,7%	-14,2%	-8,9%	-14,4%	-10,0%	-0,3%	-1,8%	0%
Rentabiliteit: netto resultaat / totale baten	-0,3%	-4,3%	-2,5%	-3,6%	-2,3%	-0,1%	-0,4%	0%
Liquiditeit: vlottende activa / kortlopende schulden	2,72	2,76	2,99	2,69	2,71	2,87	2,90	> 0,75%

De financiële positie van Bommelerwijs is nog steeds gezond te noemen. Zoals blijkt uit bovenstaande tabel liggen zowel de kapitalisatiefactor, solvabiliteit en het weerstandsvermogen ruim boven de genoemde streefwaarden.

Voor de komende jaren wordt ernaar gestreefd gefaseerd de financiële positie, de ruimte die het eigen vermogen en de liquiditeitspositie hierin bieden, beleidsmatig in te zetten ter versterking van de positie van Bommelerwijs als professionele onderwijsorganisatie.

Hierdoor zullen de kengetallen de komende jaren dichterbij de streefwaarden komen te liggen.

5.3 Financiële gang van zaken gedurende het verslagjaar

Voor 2023 was er voor Bommelerwijs een begroting opgesteld met een tekort van € 246.510. Hieraan is de begroting 2023 van CBS de Hoeksteen met een positief saldo van € 24.190 toegevoegd. De totale begroting 2023 komt hiermee uit op € 222.320 negatief. Het resultaat kwam aanzienlijk lager uit op een tekort van € 615.197.

BATEN:	<u>realisatie</u>	<u>begroting</u>	<u>verschil</u>
Rijksbijdragen	13.705.352	12.834.844	870.508
Overige overheidsbijdragen	143.502	34.750	108.752
Overige baten	319.923	286.006	33.917
Totaal baten	14.168.777	13.155.600	1.013.177
LASTEN:			
Personeelslasten	12.349.745	11.114.649	1.235.096
Afschrijvingen	334.006	343.755	-9.749
Huisvestingslasten	832.535	815.161	17.374
Overige lasten	1.287.773	1.100.760	187.013
Totaal lasten	14.804.059	13.374.325	1.429.734
Saldo baten en lasten	-635.282	-218.725	-416.557
Financiële baten en lasten	20.085	-3.595	23.680
Resultaat	-615.197	-222.320	-392.877

De belangrijkste afwijkingen in het jaar 2023 betroffen:

	<u>hoger dan begroot</u>	<u>lager dan begroot</u>
<u>Rijksbijdragen</u>		
-Reguliere bekostiging - indexatie hoger	252.000	
-Groeibekostiging meer ontvangen	30.000	
-Subsidie versterking basisvaardigheden - niet begroot	250.000	
-Bijzondere bekostiging asielzoekers en overige vreemdelingen	224.000	
-Subsidie zij-instromers	27.000	
-Overige rijksbijdragen OCW - diversen	7.000	
-SWV PO de Meierij - hogere bijdrage per leerling, extra uitkering en meer arrangementen	80.000	
<u>Overige overheidsbijdragen - PM</u>		
-Bijdrage gemeente Maasdriel opvang Oekrainers	96.000	
-Gemeente Maasdriel NPO-bewegingsonderwijs	10.000	
-Overig	3.000	
<u>Overige baten</u>		
-Detachering (Taalimpulsklas)	17.000	
-Ouderbijdragen / reizen en excursies / verhuur / overig per saldo	17.000	
<i>totaal baten</i>	1.013.000	-

		hoger dan begroot	lager dan begroot
		<u> </u>	<u> </u>
<u>Personeelslasten</u>			
-Lonen en salarissen incl uitkeringen			
m.n. nieuwe CAO		-551.000	
-overige personele lasten			
voorziening ambtsjubilea - dotatie		-26.000	
voorziening langdurig zieken - dotatie		-90.000	
scholing en cursus		-55.000	
reis- en verblijfkosten - uitrustregeling		-100.000	
extern personeel - interim-directeuren en			
extra inzet t.b.v. de Oekraïense kinderen		-305.000	
werving personeel		-34.000	
ambulante begeleiding		-13.000	
stagevergoedingen		-18.000	
bijdrage ww vervangingsfonds		-12.000	
overige		-30.000	
<u>Afschrijvingen - PM</u>			10.000
<u>Huisvestingslasten</u>			
-onderhoud		-5.000	
-energie en water		-24.000	
-schoonmaakkosten			9.000
-overig			1.000
<u>Overige lasten</u>			
-administratie- en beheerlasten		-12.000	
-inventaris, apparatuur en leermiddelen			
leermiddelen/licenties		-111.000	
ict-lasten		-20.000	
extra kopieerkosten		-21.000	
overig		-11.000	
-overige lasten		-12.000	
<i>totaal lasten</i>	-1.430.000	-1.450.000	20.000
<i>Financiële baten en lasten</i>			
-rentelasten en bankkosten		24.000	
totaal	-393.000	-413.000	20.000

Zowel aan de inkomsten- als aan de uitgavenkant zijn er in 2023 forse afwijkingen ten opzichte van de begroting. De baten komen met name hoger uit door hogere rijksbijdragen zoals de Subsidie versterking basisvaardigheden en de Bijzondere bekostiging asielzoekers. Ook viel de indexering van het personeel deel van de bekostiging enigszins hoger uit dan begroot.

Ook in 2023 is een nieuwe CAO afgesloten met een aanzienlijke impact op de ontwikkeling van de personele lasten. Daarnaast is er in 2023 veel extra extern personeel ingezet. Enerzijds voor het invullen van directiefuncties, anderzijds vanwege de inrichting van de tijdelijke onderwijsvoorziening voor Oekraïense kinderen. Tevens zijn in het kader van de bestedingen voor NPO en Versterking basisvaardigheden meer uitgaven inzake leermiddelen, inventaris en apparatuur gedaan.

In 2022 is voor 2 scholen en in 2023 voor 1 school de subsidie Versterking basisvaardigheden ontvangen. Besteding dient respectievelijk plaats te vinden in de schooljaren 2022-2023/2023-2024 en 2023-2024/2024-2025. De ontvangen subsidies worden in de exploitatie opgenomen voor een bedrag gelijk aan de bestedingen in het jaar. In 2023 betrof dit een bedrag van € 249.702. Omdat het aan 2023 toe te rekenen subsidiebedrag € 406.693 was, is het verschil (€ 156.991) op de balans opgenomen onder Nog te besteden subsidies.

5.3.1 Resultaat en resultaatbestemming

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben. Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaat 2023

€	-505.649	wordt onttrokken aan de algemene reserve
€	-170.448	wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve NPO
€	60.900	wordt toegevoegd aan het bestemmingsfonds Passend Onderwijs

---

€	-615.197	totaal resultaatbestemming
---	-----------------	-----------------------------------

Vanaf 2021 wordt een bestemmingsreserve gevormd voor de nog niet bestede NPO-gelden. Eind 2023 bedraagt deze nog € 495.839.

Het laatste deel van de NPO-baten voor schooljaar 2022-2023 is 2023 in het resultaat verwerkt. De termijn voor de besteding van de middelen is in 2022 verlengd met de schooljaren 2023-2024 en 2024-2025.

Naar verwachting zal de bestemmingsreserve in 2024 en 2025 grotendeels vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

Het bestemmingsfonds Passend Onderwijs is eind 2023 gevormd en betreft van Samenwerkingsverband PO de Meierij ontvangen lichte ondersteuningsmiddelen. Deze zal in 2024 aan een daartoe beschreven doel besteed worden.

Het verloop van het eigen vermogen in 2023 is als volgt:

	Stand per 1-jan-23	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-dec-23
<u>Eigen vermogen</u>	<u>4.935.446</u>	<u>-505.649</u>	<u>-109.548</u>	<u>4.320.249</u>
<i>Uitsplitsing:</i>				
<i>Algemene reserve publiek</i>	3.834.996	-505.649	-	3.329.347
<i>Algemene reserve privaat</i>	434.163	-	-	434.163
<i>Bestemmingsreserve NPO</i>	666.287	-	-170.448	495.839
<i>Bestemmingsfonds P.O.*</i>	-	-	60.900	60.900
<u>Eigen vermogen</u>	<u>4.935.446</u>	<u>-505.649</u>	<u>-109.548</u>	<u>4.320.249</u>

Door de fusie met CBS de Hoeksteen in 2023 is de samenstelling van het eigen vermogen per 1 januari 2023 anders dan per 31 december 2022.

De wijziging van de samenstelling Eigen vermogen door toevoeging van CBS de Hoeksteen is als volgt:

Eigen vermogen Bommelerwijs per 31 december 2022:   **4.415.914**

Bij per 1 januari 2023 van CBS de Hoeksteen:

-Algemene reserve	169.657	toegevoegd aan alg.reserve publiek
-Bestemmingsreserve publiek - reserve personeel	172.932	toegevoegd aan alg.reserve publiek
-Bestemmingsreserve privaat - schoolfonds	21.995	toegevoegd aan alg.reserve privaat
-Bestemmingsreserve privaat - verenigingsfonds	<u>154.948</u>	toegevoegd aan alg.reserve privaat

Eigen vermogen Bommelerwijs per 1 januari 2023:   **4.935.446**

5.4 Treasurybeleid

Op grond van het Treasuryinstituut is het College van Bestuur verantwoordelijk voor het voeren van treasurybeleid, waaronder het beschrijven van voorgenomen treasury-activiteiten in een Treasuryplan. Jaarlijks stelt het College van Bestuur van Bommelerwijs de begroting voor het komende jaar op, die op grond van de statuten wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht. Daarmee wordt tevens het Treasuryplan voor het komende jaar definitief.

Het College van Bestuur voert tezamen met de directies van scholen het Treasuryplan uit. Niet in het plan opgenomen treasuryactiviteiten vinden eerst plaats na goedkeuring door het College van Bestuur van Bommelerwijs. Jaarlijks wordt door middel van een treasuryverslag verantwoording afgelegd over het uitgevoerde Treasuryplan.

In het Treasurystatuut van Bommelerwijs is het beleid ter zake van beleggen en belenen verwoord. De volgende aspecten komen in het statuut naar voren:

- de primaire doelstelling van Bommelerwijs is het werkzaam zijn op het gebied van het basisonderwijs: het financieren en beleggen is ondergeschikt en daarom dienend aan deze primaire doelstelling;
- in het Treasurystatuut zijn de beleidskaders ten aanzien van de treasuryfunctie aangegeven en zijn afspraken vastgelegd omtrent bevoegdheden van diegenen binnen Bommelerwijs die betrokken zijn bij treasurytaken en -verantwoordelijkheden.

Gedurende het verslagjaar is er geen sprake geweest van beleggingen. De overtollige liquide middelen worden weggezet op spaarrekeningen die direct, dan wel binnen korte termijn, opeisbaar zijn.

5.5 Verantwoording middelen NPO (Nationaal Programma Onderwijs)

Voor het schooljaar 2022-2023 is een bedrag toegekend van € 500 per leerling. Voor boekjaar 2023 betekent dit een toerekening van baten van € 492.294.

Omdat in 2023 voor een bedrag van € 662.742 aan inzet van middelen en mensen is gerealiseerd wordt het verschil van € 170.448 onttrokken aan de gevormde bestemmingsreserve NPO.

Bij het invullen van de interventies is in 2023 voor een bedrag van € 6.985 (1,42% van de NPO middelen) gebruik gemaakt van personeel niet in loondienst (PNIL). Het ging hier om interventies waar op de benodigde momenten geen eigen personeel voor beschikbaar was.

6. Continuïteit

6.1 Risicoparagraaf

Binnen Bommelerwijs hebben wij een intern risicobeheersingssysteem ingericht om proactief om te gaan met risico's en continuïteit van onze organisatie te waarborgen. Dit systeem omvat het identificeren, analyseren en beheersen van risico's op verschillende niveaus, zoals financieel, operationeel en strategisch. Hierdoor zijn wij in staat om tijdig maatregelen te treffen en eventuele bedreigingen voor onze continuïteit te minimaliseren. Het intern risicobeheersingssysteem vormt een integraal onderdeel van onze bedrijfsvoering en draagt bij aan een solide basis voor het leveren van kwalitatief hoogwaardig primair onderwijs.

In voorgaande jaren werd een negatief leerlingenverloop nog als een beperkt risico gezien, maar gezien de huidige demografische ontwikkelingen ten gevolge van de ingezette nieuwbouw is dit risico nagenoeg niet meer aanwezig.

Voor Bommelerwijs worden de volgende risico's beschreven:

- *Personele frictie*

Bommelerwijs is werkgever voor ongeveer 200 personeelsleden, die gezamenlijk 136 fte's benoemingen bekleden, verdeeld over zeven basisscholen, een eigen vervangingspool en een bestuurskantoor. Bij deze omvang bestaat zeker een risico van personele frictie met financiële gevolgen. Onder personele frictie wordt in dit kader verstaan alle (conflict) situaties waarbij (juridische) procesbegeleiding noodzakelijk is om tot een oplossing te komen. Daarbij kan gedacht worden aan conflicten tussen personeelsleden onderling, tussen personeelsleden en bestuur en tussen personeelsleden en/of bestuursleden enerzijds en ouders anderzijds. Op basis van gegevens uit het verleden raamt Bommelerwijs de omvang van het hiermee samenhangende financiële risico op € 100.000. Bommelerwijs acht de kans op optreden van dit risico gemiddeld, met beperkte gevolgen voor de organisatie.

- *Regelgeving*

Door wijzigingen in beleidsprioriteiten op politiek niveau kan een onderwijsinstelling geconfronteerd worden met relatief plotselinge aanpassingen in de regelgeving, die kunnen leiden tot toekenning van lagere budgetten. De onzekerheid die hier de afgelopen jaren gespeeld heeft lijkt in ieder geval enigszins beperkt te worden als gevolg van het in 2015 afgesloten Bestuursakkoord. Hierbij is de omvang van de bekostiging voor meerdere jaren vastgesteld. Bommelerwijs raamt het hiermee samenhangende financiële risico op €100.000, gebaseerd op de spanning tussen de CAO afspraken en hierbij achterblijvende compensatie in de bekostiging, met geringe gevolgen voor de organisatie.

- *Brede Scholen*

Ten aanzien van het beheer van de Brede Scholen in Maasdriel wordt geen risico gelopen, omdat dit risico van leegstand en van wanbetaling door participanten bij de gemeente Maasdriel ligt. Ten aanzien van het onderhoud van de Brede Scholen loopt Bommelerwijs wel risico. Omdat bij de nieuwbouw en verbouw de door de overheid ter beschikking gestelde budgetten ontoereikend waren, heeft de gemeente Maasdriel samen met Bommelerwijs gezocht naar aanvullende financieringsmogelijkheden. In dit kader zijn toekomstige onderhoudsgelden die volgens de meerjarenonderhoudsplanning gedurende 10 jaar aangewend zouden worden, reeds in zijn geheel beschikbaar gesteld bij de nieuwbouw en verbouw. Deze keuze is gebaseerd op de aannahme dat een nieuw gerealiseerd project gedurende de eerste 10 jaren na oplevering nauwelijks onderhoud behoeft. Bommelerwijs schat in dat gedurende deze periode desondanks sprake zal zijn van onderhoudskosten. Door de vorming van een onderhoudsvoorziening met ingang van 2015 zullen de effecten van jaarlijks sterk wisselende onderhoudskosten aanzienlijk verminderen. De kans op optreden van dit risico acht Bommelerwijs derhalve gering, met weinig gevolgen voor de organisatie.

- *Externe afhankelijkheid t.g.v. digitalisering*

Bommelerwijs moet haar beleid voor een deel baseren op deels door derden ingerichte digitale leeromgeving, zoals externe opslag (Cloud), methode gebonden digitale verwerkingen en programma's en licenties. Het baseren van beleidsmatige keuzes op extern beheer brengt een zeker risico met zich mee ten aanzien van intern vastgestelde

beleidsstukken zoals de AVG, de sociale veiligheid en ICT. De kans op optreden van dit risico acht Bommelerwijs klein, met geringe gevolgen voor de organisatie.

- *Klachtenprocedures*

Het aantal incidenten rondom kinderen en hun ouders blijft vooralsnog zeer beperkt. Het risico van een klachtenprocedure en de daaraan verbonden juridische kosten wordt wel groter. Hoewel de voor Bommelerwijs vastgestelde klachtenprocedure voorziet in een aantal stappen die het daadwerkelijk indienen van een klacht bij een externe commissie moeten afwenden, lijken ouders vaker voor een andere weg te kiezen en volgt er toch een verdere procedure. Desalniettemin wordt de kans op optreden van dit risico door Bommelerwijs klein geacht, met geringe gevolgen voor de organisatie.

- *Passend Onderwijs*

In de regelgeving inzake Passend Onderwijs is opgenomen dat de nieuwe samenwerkingsverbanden optredende tekorten kunnen verhalen op de deelnemende besturen. In dat geval wordt dus een beroep gedaan op de lumpsum-vergoeding van de aangesloten scholen. Formeel is het Samenwerkingsverband PO De Meierij per 1 augustus 2014 juridische partij.

Eind 2022 heeft De Meierij een eigen vermogen van €2,51 miljoen, zodat de kans op optreden van dit risico laag wordt geschat. In geval van reëel risico zijn de gevolgen voor de organisatie gering.

- *Decentralisatie onderhoud*

Met ingang van 1 januari 2015 zijn de verantwoordelijkheid en het budget voor buiten-onderhoud overgeheveld van de gemeente naar het schoolbestuur. De extra materiële bekostiging die hierdoor ontvangen wordt is direct gekoppeld aan de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Het optreden van een tekort op de materiële bekostiging voor onderhoud wordt voor de komende 10 jaar ingeschat op €100.000, gebaseerd op het gemiddelde verschil tussen berekende bekostiging en de kosten op basis van de 40-jarige onderhoudsplanning.

- *Zittingstermijnen en gemiddelde leeftijd bestuurders en directieleden*

Het beperkte aanbod van gekwalificeerde schoolleiders is een reëel risico, waarop Bommelerwijs probeert te anticiperen door interne professionalisering te stimuleren en tijdig haar netwerk te activeren. Het niet tijdig in kunnen vullen van ontstane vacatures zal in voorkomende gevallen kunnen leiden tot inzet van interim-directeuren. Het hiermee gepaard gaande financiële risico wordt ingeschat op € 75.000.

De Raad van Toezicht anticipeert op een abrupte wisseling door daar beleid op te formuleren aan de hand van een rooster van aftreden dat rekening houdt met een geleidelijke overgang en door reeds in een vroeg stadium voorbereidingen te treffen voor de noodzakelijke vervangingen. In de loop van 2024 zal gestart worden met de voorbereidingen voor de opvolging van één van de leden van het College van Bestuur.

- *AVG*

De Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp) is in mei 2018 veranderd in de AVG. De regels zijn strenger geworden om de privacy van leerlingen, ouders en personeel nog beter te waarborgen. Binnen Bommelerwijs is onmiddellijk aangevangen met de diverse inventarisaties en voorlichtingen, het aanstellen van een FG functionaris en het vaststellen van de vereiste beleidsdocumenten en protocollen. Desalniettemin blijft er een beperkt risico op het ontstaan van een datalek met geringe consequenties.

- *Herziening/vereenvoudiging bekostiging*

Met ingang van 1 januari 2023 is de nieuwe bekostigingssystematiek ingevoerd. De invoering gaat gepaard met zogenaamde herverdeeffecten in de personele bekostiging omdat voor een aantal parameters niet meer uitgegaan wordt van de individuele schoolkengetallen maar landelijke gemiddelden. Op grond van de betreffende leerlingaantallen treedt er voor Bommelerwijs een negatief herverdeeffect van circa €185.000. Dit negatieve effect was groter dan aanvankelijk gedacht, doordat de GGL niet verder gedaald is. Oorzaak is gelegen in het langer aanblijven van ouder personeel, de start van enkele zij-instromers en het aannemen van enkele oudere leerkrachten. Dit negatieve effect zal gefaseerd over een periode van drie jaar in de bekostiging verwerkt gaan worden, te beginnen in 2023.

- *Beleggen*

Het bestuur van Bommelerwijs handelt conform de regels die zijn opgenomen in het Treasurystatuut en het daarop gebaseerde jaarlijkse Treasuryplan. De wettelijke regels met betrekking tot risicoloos beleggen en belenen zijn daarin opgenomen. Momenteel zijn de overtollige middelen alleen op spaarrekeningen gestort. Het door Bommelerwijs hieraan gekoppelde risico wordt als laag ingeschat. Hierbij wordt wel aangetekend dat alle middelen ondergebracht zijn bij één bank.

De hiervoor beschreven risico's hebben een verschillende kans op optreden. De gevolgen voor de organisatie zijn overwegend gering. Dit heeft te maken met het feit dat Bommelerwijs bij de vorming van voorzieningen en reserves anticipeert op deze risico's en de omvang van de vermogenspositie en de aanwezige liquiditeiten voldoende geacht worden om deze risico's op te kunnen vangen. Gegeven de vermogenspositie en de periode waarbinnen deze risico's zich voordoen is sprake van een verantwoord en te overzien risico.

- *Corona en de impact op het primaire proces*

Mede door alle extra bekostiging die in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs ontvangen is en de vertaling hiervan naar concrete interventies was de eerste beoordeling dat de impact op het primaire proces efficiënt kon worden opgevangen. Desondanks zien wij op onze scholen het begin van een ontwikkeling waarbij met name de jonge kinderen die de actieve coronaperiode niet of nauwelijks hebben meegemaakt op school dan wel in de voor-

en vroegschoolse educatie zowel op cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling soms extra ondersteuning hebben. Indien dit beeld zich voortzet zal dit betekenen dat ook de komende jaren, nadat de extra bekostiging beëindigd is, een beroep gedaan zal moeten worden op extra inzet en ondersteuning, zowel personeel als materieel.

6.2 Continuïteitsparagraaf en meerjarenbegroting

Met deze paragraaf wordt beoogd kennis te laten nemen van de wijze waarop de stichting omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid. De grootste waarde van deze paragraaf ligt in het structureel inbedden van het proces dat zicht biedt op de majeure ontwikkelingen in de nabije toekomst en het helder in beeld brengen van de gevolgen voor het resultaat en de vermogenspositie alsmede het eventueel gesprek hierover met het toezichthoudend bestuur.

Personele bezetting in FTE

(gemiddeld)

	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>	<u>2028</u>
Management/directie	5,69	6,22	7,60	7,58	7,50	7,50	7,50
Onderwijzend Personeel	99,35	99,96	99,67	96,78	95,53	96,93	97,63
Overige medewerkers	24,28	26,83	28,66	25,71	25,28	24,99	24,99
	<u>129,32</u>	<u>133,01</u>	<u>135,93</u>	<u>130,07</u>	<u>128,31</u>	<u>129,42</u>	<u>130,12</u>

Door de extra middelen in het kader van de programma's Extra handen voor de klas, Nationaal Programma Onderwijs en subsidie Versterking basisvaardigheden is de inzet van personeel zowel onderwijzend als onderwijs ondersteunend de afgelopen jaren gestaag gestegen. Nu deze programma's ten einde lopen en hiermee ook de (tijdelijke) funding wordt vanaf medio 2024 het personeelsbestand langzaam teruggebracht naar een niveau dat past bij de structurele bekostiging. Vanaf 2027 wordt weer gerekend met een lichte stijging in lijn met de verwachte stijging van het leerlingenaantal.

In 2024 zal het bestuurskantoor uitgebreid worden met een HR stafmedewerker.

Meerjaren exploitatiebegroting 2023-2028

De begroting 2024 is door de Raad van Toezicht goedgekeurd in de bestuursvergadering van 30 januari 2024. Na een positief advies van de audit commissie is ook de meerjarenbegroting en meerjarenbalans op 3 juni 2024 goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>	<u>2028</u>
Baten						
Rijksbijdrage OCW	13.705.352	13.757.244	13.399.650	13.583.037	14.105.030	14.128.372
Overige overheidsbijdragen	143.502	36.300	37.000	37.718	38.453	39.207
Overige baten	<u>319.923</u>	<u>329.806</u>	<u>334.667</u>	<u>339.650</u>	<u>344.758</u>	<u>349.993</u>
Totaal baten	<u>14.168.777</u>	<u>14.123.350</u>	<u>13.771.317</u>	<u>13.960.405</u>	<u>14.488.241</u>	<u>14.517.572</u>
Lasten						
Personeelslasten	12.349.745	12.067.264	11.839.527	11.811.932	12.004.632	12.045.783
Afschrijvingen	334.006	343.327	356.844	362.812	360.656	360.530
Huisvestingslasten	832.535	893.994	911.799	934.254	960.283	987.784
Overige lasten	<u>1.287.773</u>	<u>1.217.050</u>	<u>1.232.650</u>	<u>1.237.650</u>	<u>1.242.650</u>	<u>1.247.650</u>
Totaal lasten	<u>14.804.059</u>	<u>14.521.635</u>	<u>14.340.820</u>	<u>14.346.648</u>	<u>14.568.221</u>	<u>14.641.747</u>
Saldo baten en lasten	-635.282	-398.285	-569.503	-386.243	-79.980	-124.175
Financiële baten en lasten	<u>20.085</u>	<u>44.900</u>	<u>69.900</u>	<u>69.900</u>	<u>69.900</u>	<u>69.900</u>
Resultaat	-615.197	-353.385	-499.603	-316.343	-10.080	-54.275

De baten, en dan met name de Rijksbekostiging OCW, zullen in de loop van 2024 verder afnemen als gevolg van de afloop van de subsidie Versterking Basisvaardigheden. Dit nadat medio 2023 de baten voor het Nationaal Programma Onderwijs al afliepen. Daarna zullen de baten zich ontwikkelen in lijn met de verwachte lichte stijging van het aantal leerlingen (van 1.740 per 01-02-2023 naar 1.823 per 01-02-2027). De inzet van extra personeel in het kader van de NPO-interventies en Versterking Basisvaardigheden zal geleidelijk teruggebracht worden, vandaar de afnemende personeelslasten.

De afschrijvingskosten stijgen de komende jaren als gevolg van de extra investeringen die eveneens in het kader van de NPO-interventies gedaan zijn.

Meerjaren balans 2023-2028

Meerjarenbalans (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Vaste Activa						
Materiële vaste activa	2.706	2.832	2.859	2.759	2.670	2.698
Totaal vaste activa	2.706	2.832	2.859	2.759	2.670	2.698
Vorderingen	599	300	300	300	300	300
Liquide middelen	4.140	3.704	3.298	3.203	3.403	3.442
Totaal vlottende activa	4.739	4.004	3.598	3.503	3.703	3.742
TOTAAL ACTIVA	7.445	6.836	6.457	6.262	6.373	6.440
Passiva						
Eigen vermogen						
-algemene reserve publiek	3.329	3.327	3.033	2.717	2.707	2.653
-algemene reserve privaat	434	434	434	434	434	434
-bestemmingsreserve NPO	496	206	-	-	-	-
-bestemmingsreserve P.O.	61	-	-	-	-	-
	4.320	3.967	3.467	3.151	3.141	3.087
Voorzieningen	1.407	1.528	1.649	1.770	1.891	2.012
Kortlopende schulden	1.718	1.341	1.341	1.341	1.341	1.341
TOTAAL PASSIVA	7.445	6.836	6.457	6.262	6.373	6.440

In lijn met de uitkomsten van de meerjarenexploitatiebegroting is zichtbaar dat het eigen vermogen de komende jaren gefaseerd wordt afgebouwd naar een niveau dat meer in lijn is met het normatieve eigen vermogen van OCW. Deze afbouw wordt gerealiseerd door te kiezen voor een geleidelijke afbouw van de personele bezetting in de schooljaren 2024-2025 en 2025/2026. Hiermee worden de uitgaven voor personeel weer teruggebracht naar het niveau dat overeenkomt met de structurele (vaste) bekostiging.

Verantwoording mogelijk bovenmatig eigen vermogen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2024</u>	<u>31-12-2025</u>	<u>31-12-2026</u>	<u>31-12-2027</u>	<u>31-12-2028</u>
Totaal eigen vermogen	4.320.000	3.967.000	3.467.000	3.151.000	3.141.000	3.087.000
Privaat eigen vermogen	434.000	434.000	434.000	434.000	434.000	434.000
Feitelijk eigen vermogen	<u>3.886.000</u>	<u>3.533.000</u>	<u>3.033.000</u>	<u>2.717.000</u>	<u>2.707.000</u>	<u>2.653.000</u>
Normatief eigen vermogen	3.360.029	3.508.058	3.550.306	3.485.761	3.453.152	3.512.619
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	<u>525.971</u>	<u>24.942</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Zoals uit de meerjarenexploitatiebegroting naar voren komt, wordt er voor de jaren 2024, 2025 en 2026 gekozen te begroten met een negatief exploitatieresultaat. Een deel van deze negatieve resultaten kan worden opgevangen door de vrijval van de gevormde bestemmingsreserve voor NPO.

De noodzakelijke afbouw van het aantal fte's binnen Bommelerwijs zal gefaseerd gebeuren zodat de organisatie in staat is om geleidelijk een nieuwe balans te kunnen vinden tussen wat financieel haalbaar is vanuit de afnemende bekostiging c.q. subsidiëring en het niveau van kwaliteit waar het onderwijs binnen Bommelerwijs aan wil voldoen.

Investerings

Meerjarenbalans (x € 1.000)	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>	<u>2028</u>
Materiële Vaste Activa						
Stand per 01-01	2.555	2.706	2.832	2.859	2.759	2.670
bij: Investerings	485	469	384	263	272	389
af: Afschrijvingen	<u>334</u>	<u>343</u>	<u>357</u>	<u>363</u>	<u>361</u>	<u>361</u>
Stand per 31-12	<u>2.706</u>	<u>2.832</u>	<u>2.859</u>	<u>2.759</u>	<u>2.670</u>	<u>2.698</u>

De investeringen in 2023 betroffen de volgende zaken:

meubilair	223.157
ict-hardware	157.742
inventaris	23.437
apparatuur	15.852
leermethoden	41.888
schoolpleinen	4.017
overig	18.679
	<hr/>
	484.772

Hiervan is € 71.000 bekostigd vanuit de NPO-gelden en subsidie Versterking basisvaardigheden.

Ten opzichte van de begrote investeringen voor 2023 (€ 758.000) komt de realisatie aanzienlijk lager uit. Belangrijkste verschillen betreffen de investeringen in inventaris door andere klassen en groepsinrichtingen die uitgesteld zijn én de aanschaf van nieuwe leermethoden die óf meer onderzoek vergen óf omgezet worden in jaarlijkse licenties voor leermethoden.

Voor 2024 staat een bedrag van € 625.000 aan investeringen gepland. Dit betreffen met name verdergaande investeringen in ICT en vervanging van leermethoden en meubilair. Hiervan zal ca. € 118.000 bekostigd worden vanuit de NPO-gelden en subsidie Versterking basisvaardigheden.

Huisvesting

De belangrijkste ontwikkeling op het gebied van huisvesting is de nieuwbouw in Hedel van een nieuw multifunctioneel cluster waar ook de Pollenhof gevestigd zal worden. Begin 2024 is door de gemeente Maasdriel goedkeuring gegeven aan dit project dat zich inmiddels in de voorbereidende planfase bevindt.

Vooruitlopend op de invoering van de nieuwe verslaggevingsregels omtrent de bepaling van de voorziening groot onderhoud is begin 2024 voor alle 7 locaties een nieuwe 40-jarige meerjarenonderhoudsplanning opgesteld. In 2024 zal een besluit genomen worden welke methode voor de verantwoording van groot onderhoud gekozen zal worden. Activering van alle groot onderhoud, danwel aanhouden van de voorziening groot onderhoud conform de nieuwe verslaggevingsregels. Over de gevolgen van de keuze voor wijziging van eigen vermogen en voorziening is nog geen uitspaak te doen.

Het totaal van de voorziening groot onderhoud ultimo 2023 bedraagt € 1.142.720.

6.3 Prognoses ontwikkeling leerlingenaantal

Peildatum	Totaal
01-02-2023	1.740
01-02-2024	1.719
01-02-2025	1.742
01-02-2026	1.797
01-02-2027	1.803
01-02-2028	1.792

Basis: Verus prognose mei 2024

6.4 Interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het risicobeheersings- en controlesysteem is er op gericht risico's tijdig in beeld te hebben om vervolgens maatregelen te kunnen treffen. Om dit te kunnen realiseren draagt Bommelerwijs op meerdere manieren zorg voor de beheersing en controle van risico's

1. Organisatie bestuursmodel
2. Organisatie overlegstructuur
3. Organisatie planning- en controlcyclus en bijbehorende rapportages

Ad 1. Door het gekozen bestuursmodel is een functionele scheiding aangebracht tussen bestuur en intern toezicht, door onderscheid te maken tussen bestuurders met een toezichthoudende taak en bestuurders met een uitvoerende taak. In 2023 is dit bestuursmodel gewijzigd naar het zg. 2-tier model waarbij de functionele scheiding gewijzigd is in een organisatorische scheiding via instelling van een College van Bestuur en een Raad van Toezicht.

Ad 2. Organisatiebreed bestaan de volgende (periodieke) geformaliseerde overlegstructuren.

- Raad van Toezicht – College van Bestuur
- College van Bestuur
- College van Bestuur – voorzitter BDO (operationeel overleg)
- College van Bestuur – BDO
- College van Bestuur – GMR
- Raad van Toezicht – GMR

Deze overlegstructuren dragen zorg voor een organisatiebrede uitwisseling en overdracht van kennis en ervaringen, waardoor mogelijke risico's sneller gesignaleerd kunnen worden.

Ad 3. De jaarlijkse planning- en controlcyclus omvat de volgende elementen:

- bestuursverslag
- jaarrekening
- jaarbegroting
- meerjarenbegroting (exploitatie en balans)
- tussentijdse rapportages (april-augustus-december)
- bestuursformatieplan (financiële vertaling van personele schooljaarplanning)
- meerjarenonderhoudsplanning
- meerjareninvesteringsplanning

Deze rapportages worden samen met toelichting en/of analyses opgesteld door het College van Bestuur en voorgelegd aan resp. toezichhoudend bestuur, GMR of BDO.

De tussentijdse rapportages worden zowel op stichtingsniveau als op schoolniveau opgesteld. Bespreking hiervan vindt eveneens met elke directeur plaats.

Ook in 2023 is samen met de GMR een financiële commissie ingesteld die naar analogie van de audit commissie van de Raad van Toezicht met de portefeuillehouder financiën van het College van Bestuur, de jaarbegroting, meerjarenbegroting, bestuursverslag en jaarrekening uitgebreid bespreekt en hierover adviseert aan de GMR.

De financiële administratie is volledig in eigen beheer.

De interne beheersmaatregelen worden aldus vormgegeven door de verschillende periodieke financiële registraties, rapportages, analyses, prognoses en begrotingen en diverse besprekingen hiervan. Hiernaast wordt gedurende het jaar verder inhoud gegeven aan de interne controle door de eigen budgetverantwoordelijkheid van de directeuren, toepassing van de procuratieregeling gekoppeld aan de bancaire autorisatie en op het bestuurskantoor de definitieve verwerking en controle van uitgaven, beoordeling van juiste coderingen en uitvoering van het grootste gedeelte van de betalingen.

In 2023 heeft het interne beheersings- en controlesysteem naar behoren gefunctioneerd. De financiële rapportages hebben het bestuur in staat gesteld om benodigde maatregelen te nemen bij het ontstaan van onvoorziene omstandigheden.

Gebaseerd op de analyses in 2023 is ook de meerjarenbegroting 2024-2028 meer in het teken komen te staan van het in lijn brengen van de personele uitgaven met de afnemende bekostiging.

6.5 Verslag van de Raad van Toezicht 2023

Jaarverslag Raad van Toezicht (RvT)

Met genoegen presenteren wij u het jaarverslag van de Raad van Toezicht (RvT) voor het jaar 2023. Het afgelopen jaar stond in het teken van de fusie tussen Stichting Bommelerwijs en CBS de Hoeksteen. Daarnaast is de focus geweest op het (uitgesteld) vierjaarlijks onderzoek van de Onderwijsinspectie. Het laatste onderzoeksrapport dateerde uit 2017.

Het jaarverslag biedt een gedetailleerd overzicht van onze activiteiten en prestaties gedurende het afgelopen jaar.

Het Toezichthoudend Bestuur (TB) / Raad van Toezicht (RvT) heeft in 2023 uit de onderstaande leden bestaan.

- Mevrouw M. (Mieke) Boas, voorzitter TB / RvT
- Mevrouw E.H. (Lisa) Schouten, vice voorzitter TB / RvT
- Mevrouw M.S.M.B. (Maud) Beljaars, lid TB / RvT
- Mevrouw J.W.J. (Annemiek) Verberne, lid TB / RvT per 1 augustus 2023
- De heer C.J.A. (Kees) van Velthoven, Toezichthoudend Bestuurder, tot 1 augustus 2023

Met ingang van 1 januari 2024 is de heer H.D. (Harrit) Winia toegetreden als lid Raad van Toezicht (RvT).

Als Raad van Toezicht (RvT) zijn we onder andere verantwoordelijk voor het toezicht op het primair proces van de organisatie, waaronder de kwaliteit van het onderwijs dat onze organisatie biedt, evenals voor het toezicht houden op het bestuur en de uitvoering van het strategisch beleidsplan. Onze missie is om ervoor te zorgen dat alle leerlingen toegang hebben tot kwalitatief goed onderwijs dat hen in staat stelt hun maximale mogelijkheden te benutten.

In het jaar 2023 hebben de volgende vergaderingen plaatsgevonden:

- 10 januari 2023 Toezichthoudend Bestuur (TB) met Uitvoerend Bestuur (UB)
- 08 februari 2023 Financiële commissie TB met portefeuillehouder financiën UB
- 14 februari 2023 Toezichthoudend Bestuur (TB) met Uitvoerend Bestuur (UB)
- 04 april 2023 Toezichthoudend Bestuur (TB)
- 11 april 2023 Toezichthoudend Bestuur (TB) met Uitvoerend Bestuur (UB)
- 02 mei 2023 Toezichthoudend Bestuur (TB)
- 13 juni 2023 Toezichthoudend Bestuur (TB)
- 27 juni 2023 Toezichthoudend Bestuur (TB) met Uitvoerend Bestuur (UB), inclusief Externe Accountant
- 05 juli 2023 Toezichthoudend Bestuur (TB) met GMR
- 23 augustus 2023 Raad van Toezicht (RvT)

- 19 oktober 2023 Raad van Toezicht (RvT), zelfevaluatie
- 25 oktober 2023 Raad van Toezicht (RvT) met College van Bestuur (CvB)
- 07 december 2023 Raad van Toezicht (RvT)
- 12 december 2023 Raad van Toezicht (RvT) met GMR
- 19 december 2023 Raad van Toezicht (RvT) met College van Bestuur (CvB)

De begroting 2023 is vastgesteld in de vergadering van 14 februari 2023.

De jaarstukken 2022 zijn vastgesteld in de vergadering van 27 juni 2023, in aanwezigheid van de Externe Accountant.

Standaard agendapunten in de vergaderingen van het College van Bestuur met RvT zijn:

- Algemene zaken
- Personele zaken
- Financiële en facilitaire zaken
- Beleidsnotities
- Informatie van en aan Raad van Toezicht
- Aandachtspunten Raad van Toezicht

Ontwikkelingen binnen de Raad van Toezicht (RvT)

De overgang van Toezichthoudend Bestuur (TB) naar Raad van Toezicht (RvT) in augustus 2023 en de wisselingen in bezetting van de Raad van Toezicht vormen de aanleiding om nadrukkelijk te reflecteren op de rol van, en expertise binnen de Raad van Toezicht. Raad van Toezicht werkt actief aan eigen professionalisering door het volgen van opleidings- en informatiebijeenkomsten van de VTOI-NVTK, de vereniging van toezichthouders in onderwijs en kinderopvang.

De Raad van Toezicht heeft het College van Bestuur geadviseerd en voorstellen gedaan voor de herijking en aanvulling van het reglement van de Raad van Toezicht. Tevens is geïnventariseerd welke reglementen en documenten herijkt of opgesteld moeten worden om te komen tot een concreet en transparant intern toezichtskader. Vooruitlopend hierop is een eerste aanzet gedaan voor een informatieprotocol waarmee op een aantal kernpunten ten behoeve van kwaliteit van onderwijs de interne toezichtsrol beter ingevuld kan worden. Dit proces is gestart in 2023 en loopt door in 2024 waarbij de Raad van Toezicht zich door een externe deskundige zal laten begeleiden en ondersteunen om tot een samenhangende en door Raad van Toezicht en het College van Bestuur gedragen set aan afspraken te komen. Uitdaging ligt hierin in het vinden van de juiste balans tussen afstand en nabijheid en rolvastheid.

Het doel van de Raad van Toezicht is om in het komend jaar zich verder te professionaliseren met het opstellen en aanvullen van toezichtvisie, toezichtskader en informatieprotocol, de verdeling van de aandachtsgebieden binnen de Raad van Toezicht en het nader inrichten van de rol van werkgever. In 2024 zullen evaluatie/ voortgangsgesprekken met het College van Bestuur worden gepland.

Rapport Onderwijsinspectie en herstelopdrachten

In het najaar 2023 is de Raad van Toezicht betrokken geweest bij het onderzoek van de Onderwijsinspectie. Daaruit volgend is een aantal herstelopdrachten geformuleerd, waarvan enkele specifiek betrekking hebben op de Raad van Toezicht / toezichthouder, namelijk:

- in jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over hoe de toezichthouder het bestuur ondersteunt bij beleidsvraagstukken en financiële problematiek en welke resultaten hij met het toezicht heeft bereikt;
- in jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over hoe de intern toezichthouder toezicht houdt op doelmatige besteding van rijksmiddelen.

Aan deze opdracht geven we invulling middels dit jaarverslag.

De beleidsvraagstukken die in 2023 op de agenda stonden binnen Bommelerwijs stonden in het teken van de brede herstelopdracht van de inspectie. De Raad van Toezicht heeft daarin haar rol genomen door in de gesprekken met het College van Bestuur in te steken op planmatig werken op verschillende niveaus. De Raad van Toezicht heeft met het bestuur stilgestaan bij het cyclische en planmatige aspect *binnen* de verschillende domeinen zoals kwaliteitszorg en bij de herijking/ implementatie van het strategisch beleidsplan (PDCA). We hebben aangedrongen op de planmatige aanpak van de herstelopdrachten op zich. Dit heeft bijgedragen aan het tot stand komen van een routekaart aan de hand waarvan wordt toegewerkt naar een genormaliseerde situatie.

Ook is met regelmaat gesproken over draagvlak en proces binnen de organisatie als voorwaarde om de gewenste organisatie ontwikkeling mogelijk te maken.

Onderwijskwaliteit

Zoals eerder in dit jaarverslag beschreven is in 2023 een eerste aanzet gedaan voor een informatieprotocol. Intentie is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande jaarkalender van Bommelerwijs. De Raad van Toezicht is zoekende in de balans tussen 'zelf zicht krijgen op kwaliteit van onderwijs binnen Bommelerwijs' versus 'zicht krijgen op de vraag in hoeverre het College van Bestuur zicht heeft op de kwaliteit van het onderwijs wat op de scholen wordt gegeven'.

De Raad van Toezicht heeft in zijn toezichthoudende rol aanvullende (detail)vragen gesteld aan het College van Bestuur. Dit heeft ertoe geleid dat er meer (schriftelijke) verantwoording door het College van Bestuur is afgelegd, hetgeen ook zichtbaar is voor (externe) toezichthouders.

Financieel

Het toezicht van de doelmatige besteding van rijksmiddelen wordt door de financiële commissie van de Raad van Toezicht uitgevoerd met het bespreken van de (meerjaren)begroting, tussentijdse cijfers en de jaarstukken. De Externe Accountant, die de jaarstukken controleert, is voor de Raad van Toezicht een belangrijke adviseur om goed toezicht te houden.

De meerjarenbegroting is door de financiële commissie van de Raad van Toezicht besproken met het College van Bestuur. Daaruit voorkomende aandachtspunten zijn vervolgens geagendeerd voor de vergadering van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur. In vervolg op de meerjarenbegroting heeft de Raad van Toezicht enkele verdiepende vragen gesteld om meer zicht en vertrouwen te krijgen dat in de komende jaren baten en lasten weer in balans komen.

Samenwerking en welbevinden

In 2023 is een hernieuwde start gemaakt om de samenwerking tussen de diverse geledingen binnen Bommelerwijs te verbeteren. Samenwerking begint met elkaar kennen. In dat kader hebben individuele kennismakingsgesprekken plaatsgevonden tussen de voorzitter Raad van Toezicht en alle schooldirecteuren. Dit wordt door alle betrokkenen als een zeer positieve ontwikkeling ervaren. Vanuit Raad van Toezicht is binnen deze gesprekken aandacht besteed aan welbevinden van medewerkers binnen de organisatie.

Samenwerking met GMR

De Raad van Toezicht heeft in 2023 twee maal met de GMR overleg gevoerd. Naast de kennismaking met de nieuwe leden van de Raad van Toezicht en de GMR zijn o.a. besproken de ervaringen in het fusieproces, de wijze waarop in de scholen burgerschapsonderwijs wordt gegeven en de inbreng van de GMR in de werving en selectie van een nieuw lid voor de Raad van Toezicht.

Rooster van aftreden en nevenfuncties

Leden van Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van 4 jaar. Onderstaande het rooster van aftreden.

<u>Naam</u>	<u>Rol RvT</u>	<u>Benoemingsdatum</u>	<u>Datum van aftreden</u>
M. Boas	Voorzitter	1 augustus 2022	1 augustus 2026
E.H. Schouten	Vice voorzitter	1 augustus 2016	1 augustus 2024
M.S.M.B. Beljaars	Lid RvT	1 augustus 2022	1 augustus 2026
J.W.J. Verberne	Lid RvT	1 augustus 2023	1 augustus 2027

De expertise en nevenfuncties van de leden van Raad van Toezicht zijn onderstaand weergegeven.

<u>Naam</u>	<u>Rol RvT</u>	<u>Nevenactiviteiten</u>
M. Boas	Voorzitter Expertise: Onderwijs Po/Vo, Governance	Voorzitter stichting Quality Boards Voorzitter Cliëntenraad sociaal domein Bommelerwaard Lid Cliëntenraad Werkzaak Rivierenland Lid Dorpsraad Kerkdriel
E.H. Schouten	Vice voorzitter Expertise: financieel	Penningmeester J.O.S.V Orca Zaltbommel, Bestuurslid branchevereniging NOA – Hoofdsector Natuursteen
M.S.M.B. Beljaars	Lid RvT Expertise: juridisch	Voorzitter Commissie klachtbehandeling, Stichting onafhankelijke klachtbehandeling, Zeist Secretaris raad van commissarissen Vercoat Invest BV, Stramproy Juridisch adviseur Beljaars zorgjurist, Hedel Vrijwilliger taalgroep Stichting Kompas Bommelerwaard, Zaltbommel
J.W.J. Verberne	Lid RvT Expertise: primair onderwijs	Directeur SO-VSO school De Groote Aard

Door de contacten met de schooldirecteuren en de GMR en door het overleg met het College van Bestuur, binnen en buiten de vergaderingen, door kennis te nemen van de gevraagd en ongevraagd verstrekte rapportages van het College van Bestuur en het bestuur hierop waar nodig verder te bevragen, heeft de Raad van Toezicht de toezichttaak in haar beleving voldoende kunnen uitvoeren. Onze ambitie is het om in 2024 hieraan een steviger fundament te geven, waardoor de relatie tussen toezichthouders en de resultaten van de organisatie, zoals de Inspectie vraagt, meer aanwijsbaar kan worden.

Hedel, 31 mei 2024

Met vriendelijke groet,

M. Boas
Voorzitter Raad van Toezicht

7. Actuele en toekomstige ontwikkelingen

7.1 Beleidsvorming 2023 / Raad van Toezicht

Rekening houdend met de regels voor totstandkoming en met in achtneming van geldende inspraak- en instemmingsprocedures, is in 2023 een aantal beleidsnotities en financiële stukken geëvalueerd en/of ontwikkeld. De volgende stukken zijn door het bestuur vastgesteld:

- Klachtenregeling
- Klokkenluidersregeling
- Integriteitscode
- Protocol medicijnverstrekking en medische handelingen
- Statuten Bommelerwijs

Over verschillende activiteiten heeft het College van Bestuur in het kader van de verplichtingen op grond van het Toezichtkader en het Bestuursreglement verantwoording afgelegd aan De Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft expliciet goedkeuring verleend aan de volgende stukken en notities:

- Jaarrekening en bestuursverslag 2022
- Begroting 2023
- Meerjarenbegroting 2023-2027
- Investeringsbegroting 2023

7.2 Brede Scholen

Zowel binnen de gemeente Zaltbommel als binnen de gemeente Maasdriel werkt Bommelerwijs mee aan de instandhouding van Brede Scholen.

In de Brede School in Zaltbommel participeren naast de basisschool de kinderopvang en de buitenschoolse opvang. In de Brede School in Velddriel participeren naast de basisschool de taalimpulsklas, de tijdelijke onderwijsvoorziening voor Oekraïense kinderen en de bibliotheek met een uitleenpunt. De Brede School in Ammerzoden is de 'breedste' voorziening met naast de basisschool, de kinderopvang, een kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang ook een vestiging van de bibliotheek, het consultatiebureau en diverse sportvoorzieningen.

7.3 Relevante ontwikkelingen voor de toekomst

7.3.1 Strategisch personeelsbeleid

De groeiende schaarste aan nieuw onderwijspersoneel en het vertrek van onderwijs-personeel in verband met pensionering leiden ook bij Bommelerwijs tot een moeizamere invulling van vacatures en een groeiende problematiek bij de noodzakelijke vervangingen gedurende het schooljaar. Hoewel de scholen binnen Bommelerwijs op dit moment nog redelijk in staat lijken de personele bezetting zowel kwantitatief als kwalitatief op orde te houden, willen we toch vanuit een proactieve opstelling beleid formuleren en in gang zetten om een mogelijk personeelstekort binnen onze stichting op te vangen.

Het strategisch personeelsbeleid bij Bommelerwijs richt zich enerzijds op het werven en behouden van voldoende, goed gekwalificeerd personeel en anderzijds op het verbeteren en borgen van de kwaliteit van het onderwijs.

In het strategisch beleidskader 2022-2026 is er bij het **Strategisch Personeelsbeleid** een onderscheid gemaakt tussen **Stimulerend Personeelsbeleid** en **Randvoorwaardelijk Personeelsbeleid**.

Stimulerend Personeelsbeleid omvat:

1. Beleid voor een attractieve werving en selectie. Onderdeel daarbij is het jaarlijkse Bommelerwijs Event.
2. Teambuildingsbeleid.
3. Beleid om het aanwezige personeel gemotiveerd te houden en aan Bommelerwijs te blijven binden. Werkdruk en werkplezier spelen daarbij een cruciale rol. Het meer aantrekkelijk maken van de functie kan onder meer worden gerealiseerd door:
  - Beleid om tijdelijke taakuitbreidingen en (tijdelijke) mobiliteit te bevorderen, zowel intern als stichtingsbreed.
  - Beleid rondom invalkrachten en vervangingen.
  - Beleid om op meer Bommelerwijs scholen Pabo- en Mbo-stagiaires te (laten) plaatsen.
  - Beleid om in eigen beheer geschikte zij-instromers op te leiden in samenwerking met de Pabo.
  - Monitoring van de personeelstevredenheid d.m.v. de peiling vanuit WMK-PO.
  - Jaarlijkse monitoring van persoonlijke ambities en de bereidheid tot inzet van expertise binnen de school of stichting bij alle medewerkers.

Randvoorwaardelijk Personeelsbeleid omvat:

1. Een flexibel functiegebouw met groei-incentives.
2. Een helder, overzichtelijk werkverdelingsplan.
3. Een gesprekkencyclus, waarbinnen de relatie tussen het functioneren van de individuele medewerker en de onderwijskundige visie, ambities en opgaven van de school centraal staat.
4. Een professionaliseringsbeleid dat aansluit op de specifieke vragen naar expertise binnen de stichting, binnen de scholen en binnen de klassen. Met andere woorden: professionalisering op alle niveaus en zowel gericht op de persoonlijke ontwikkeling en kwalificaties als op de gezamenlijke vakbekwaamheid en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs binnen de scholen.
5. Een strategische visie op de benodigde expertise in de toekomst als gevolg van kwaliteitsontwikkelingen binnen het onderwijs en gericht op vervanging van aanwezige expertise t.g.v. vertrekkend personeel

Implementatie, monitoring en evaluatie van het personeelsbeleid

Het College van Bestuur heeft in 2023 de overlegstructuur gericht op de ontwikkeling en monitoring van de kwaliteit dusdanig ingericht dat er sprake van een continu beeld van de

voortgang en de benodigde interventies. Onderdeel van de kwaliteitsmonitor is de expertise die er is of moet komen om aan de opgaven waar de school voor staat te kunnen voldoen. In de zomer van 2023 zijn alle Bommelerwijsscholen overgegaan naar het leerlingvolgsysteem ParnasSys en in het schooljaar 2023-2024 hebben alle directeuren en een IB-er deelgenomen aan de op ParnasSys gebaseerde *opleiding Kwaliteitsmanagement* verzorgd door de Gouwe Academie.

Het personeelsbeleid wordt geagendeerd binnen:

- het overleg met het BDO (directeurenoverleg), zowel operationeel als strategisch;
- het overleg met de individuele directies, elk kwartaal aan de hand van (de analyse van) relevante data/rapportages/metingen. In het kwartaalgesprek voor de zomervakantie worden de ambities binnen het school(jaar)plan besproken binnen de context van de stichtingsambities, en het scholingsplan gebaseerd op de geïnventariseerde scholingsbehoefte voor het komende schooljaar;
- de teamvergaderingen;
- de functioneringsgesprekken;
- het overleg met de (G)MR.

Om het opleidings- en personeelsbeleid zo adequaat mogelijk te kunnen uitvoeren is er een medewerker benoemd om alle activiteiten en begeleiding rondom opleiding en werving te coördineren. Er vindt regulier overleg plaats met deze coördinator en het College van Bestuur, de directeuren en de leerkrachten. Bommelerwijs is ook vertegenwoordigd in het regionaal overleg met de Fontys Hogeschool binnen de RAP regio en de in ontwikkeling zijnde Onderwijsregio.

7.3.2. AVG

In het kader van de verplichtingen rondom de nieuwe AVG per mei 2018 heeft het College van Bestuur de hulp ingeroepen van de specialisten van Verus en de CED groep. Via deze laatste organisatie is er een externe Functionaris Gegevensbescherming (FG) benoemd en aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Op de website van Bommelerwijs zijn de naam en de directe contactgegevens van deze functionaris vermeld. De ouders van alle leerlingen zijn schriftelijk uitgebreid geïnformeerd over de verwerkingsactiviteiten op de school en de rechten en plichten die daaraan verbonden zijn.

Met behulp van de Verus toolbox zijn de vereiste beleidsdocumenten opgesteld en na instemming door de diverse gremia door het bestuur vastgesteld.

Met alle leveranciers zijn verwerkersovereenkomsten afgesloten, welke zijn opgenomen in een op het bestuurskantoor aanwezig register. In 2023 is de overeenkomst in werking getreden voor alle scholen met YourSafetynet, om een sterkere monitor op de risico's rondom privacy en verwerking van persoonsgegevens te waarborgen.

De FG functionaris voert jaarlijks een controle uit op het voldoen aan de Privacy eisen, ieder jaar binnen een Bommelerwijsschool en binnen het bestuur. In 2023 kwam daar overwegend een privacy volwassenheidsscore uit van 3.

7.3.3. Passend Onderwijs

De scholen van Bommelerwijs vallen onder de Ondersteuningseenheid Zaltbommel, onderdeel van het Samenwerkingsverband PO De Meierij. Voor de scholen van Bommelerwijs betekent de indeling in het Samenwerkingsverband PO De Meierij samenwerking met scholen uit de gemeenten Boxtel, Den Bosch, Haaren, Maasdriel, Sint-Michielsgestel, Schijndel, Vught en Zaltbommel.

De scholen ontvangen de zogenaamde lichte zorgmiddelen rechtstreeks van het samenwerkingsverband. De zware zorgmiddelen worden d.m.v. het verstrekken van arrangementen en tlv's gericht aangewend.

In de beleidsnotitie 'Toelating, schorsing en verwijdering' wordt beschreven op welke wijze de scholen binnen Bommelerwijs, binnen de regelgeving van de wet, proberen om leerlingen met een zorgbehoefte zo verantwoord mogelijk te plaatsen, binnen de school, binnen de stichting of binnen een school of voorziening die de betreffende leerling een optimaler perspectief kan bieden.

De doorontwikkeling van de S(B)O voorziening De Toermalijn naar een bredere inclusieve voorziening is in 2023 door diverse organisatorische omstandigheden vertraagd. In de loop van 2024 moet er meer duidelijkheid komen omtrent de inrichting van de brede voorziening en de consequenties daarvan voor de wijze waarop er binnen de scholen aan inclusiever onderwijs vorm moet worden gegeven.

De ondersteuningseenheidmanager in de regio Noord heeft een nauw contact met elke school en monitort de inzet en ondersteuning door (de ib'ers van) de scholen en door de ambulante medewerkers van het samenwerkingsverband.

7.3.4 Burgerschap

Het uitwerken van de wettelijke burgerschapsopdracht naar een algemeen beleid en specifieke invulling op school/curriculumniveau heeft binnen Bommelerwijs meer tijd gevergd dan voorzien, met als gevolg dat bij het vierjaarlijks onderzoek door de onderwijsinspectie in 2023 hierop een herstelopdracht is gegeven die in 2024 moet zijn afgerond.

Met begeleiding van een externe expert is er in het schooljaar 2023-2024 intensief gewerkt aan de herstelopdracht en is er vertrouwen dat die voor de zomer van 2024 zal zijn afgerond.

7.3.5 Identiteit

De aansluiting van Christelijke basisschool De Hoeksteen in 2023 en de maatschappelijke ontwikkelingen rondom identiteit zijn voor Bommelerwijs aanleiding om in deze nieuwe beleidsperiode opnieuw in gesprek te gaan met toezichthouders, scholen en ouders om te zoeken naar een duurzame definiëring van de positie van Bommelerwijs in de samenleving.

Het ligt in de lijn der verwachtingen dat we in het Strategisch Beleidskader 2026-2030 expliciet aandacht zullen gaan geven aan een nieuwe formulering van onze visie en missie

ten aanzien van identiteit in relatie tot de maatschappelijke ambities en taken van Bommelerwijs.

7.3.6 Sociale veiligheid

Bommelerwijs streeft naar een leef- en leerklimaat op de scholen waarin personeel en leerlingen zich veilig voelen. College van Bestuur en scholen werken samen aan een veilige en gezonde school, zowel op fysiek als op sociaal gebied.

Het Integraal Veiligheidsplan van Bommelerwijs geeft een overzicht van alle uitgangspunten, afspraken, protocollen en (gedrags)codes (inclusief de Meldcode) voor de borging van zowel de fysieke als de sociale veiligheid van leerlingen en medewerkers.

Op het gebied van de fysieke veiligheid worden regelmatig controles uitgevoerd en wordt het nodige onderhoud gepleegd.

Naast de reguliere peilingen voor gevoel van (sociale) veiligheid is er een ruim aanbod van ondersteunende en begeleidende activiteiten vanuit de Gedragscode met onder meer de Kanjerafspraken, de Kiva regels, Leefstijl en Rots en Water.

Waar mogelijk worden zaken gezamenlijk op bovenschools niveau geregeld.

Een positieve sociale binding met de school vormt een belangrijke voorwaarde voor een zo optimaal mogelijk werkklimaat voor het personeel en leerklimaat voor de leerlingen. In een open schoolklimaat, waarbij respect is voor elkaar, heeft de problematiek omtrent ongewenst gedrag nauwelijks kans.

Ons sociaal veiligheidsbeleid heeft als doel alle vormen van agressie, geweld, seksuele intimidatie, discriminatie en pesten binnen of in de directe omgeving van de school te voorkomen en daar waar zich incidenten voordoen adequate maatregelen te treffen om verdere escalatie te voorkomen.

College van Bestuur, schoolleiding en personeel zijn samen verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid met betrekking tot fysieke en sociale veiligheid.

Iedereen die binnen de schoolomgeving actief is, verdient maximale veiligheid en draagt zelf ook bij aan het veiligheidsgevoel van de anderen. Veiligheid gaat verder dan alleen de sociale component: ook de fysieke veiligheid verdient permanente aandacht. Het gaat hierbij om gebouwen en inrichting voor fysieke veiligheid.

De concretisering van de bestuurlijke opdracht luidt:

Zorg voor optimale veiligheid voor allen; signaleer zaken die daaraan afbreuk doen en treedt op waar nodig. Informeer betrokken partijen waar wenselijk en bij calamiteit: betrek het College van Bestuur in de procedure.

Voor de uitvoering van die opdracht werken de scholen samen aan beleid en beleidsontwikkeling en zorgen ze voor een frequente agendering van sociale veiligheid.

De monitoring van de sociale veiligheid binnen de Bommelerwijsscholen geschiedt middels de volgende periodieke peilingen:

Leerlingen: WMK-PO tevredenheidspeiling; de KiVa - KanVAS monitor; de jaarlijkse aanlevering van de gegevens monitoring sociale veiligheid aan de Inspectie.

Leerkrachten: Ri&E; WMK-PO tevredenheidspeiling; Inspectie

Ouders: WMK-PO tevredenheidspeiling; Inspectie

7.3.7 Onderwijsachterstanden

Ook in 2023 is er binnen de scholen van Bommelerwijss geen sprake geweest van grote aantallen kinderen van statushouders. Op een van de scholen (Deken Wehmeijerschool in Velddriel) is tot september 2023 een tijdelijke onderwijsvoorziening ingericht geweest voor de Oekraïense leerlingen.

In 2022 is er een centrale taalimpulsklas voor de ondersteuning van kinderen die instromen of ingestroomd zijn op de reguliere scholen in de hele gemeente Maasdriel.

Vanaf september 2023 zijn de Oekraïense leerlingen allemaal in de reguliere Maasdrielse basisscholen ingestroomd met de gelijktijdige inrichting van twee extra taalklassen in De Kreek in Kerkdriel.

Het in 2020 gesloten VVE convenant heeft mede de intentie om een betere zorg te verlenen aan kinderen met een taal- en ontwikkelingsachterstand, waaronder ook kinderen uit statushoudergezinnen. De participanten binnen dit convenant zorgen in goed overleg met elkaar voor een steeds beter functionerende signalerings- en opvolgingssysteem waardoor kinderen met een ontwikkelingsachterstand die het consultatiebureau bezoeken in een zeer vroeg stadium worden signaleerd en doorverwezen.

Binnen onze regio streven we ernaar meer dan 90% (zo mogelijk 100%) van de VVE doelgroepkinderen te bereiken met een aanbod op een voorschoolse voorziening.

Het consultatiebureau, de kinderopvang organisaties en de GGD zijn de verantwoordelijke uitvoerders. Zij zetten zich actief in voor het bereiken van de doelstelling.

Definitie doelgroepkind VVE

Het bepalen van de indicatie doelgroepkind VVE gebeurt met de volgende indicatoren:

- het opleidingsniveau van één ouder of beide ouders is lager dan mbo-2 niveau;
- de thuistaal is niet (alleen) Nederlands, uitgezonderd een kind dat geen Nederlandstalig basisonderwijs zal volgen;
- er is sprake van een taal- of ontwikkelingsachterstand;
- de professionele inschatting op basis van de opgroei- en opvoedomgeving.

Een kind wordt geïndiceerd als doelgroepkind VVE als één of meer van bovenstaande criteria van toepassing zijn.

Toelichting

Het consultatiebureau en/of de GGD is verantwoordelijk voor het indiceren en verwijzen van doelgroepkinderen. In de gemeente Maasdriel is de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg verdeeld over:

- 0-4 jaar: onder verantwoordelijkheid van de STMR;
- 4-19 jaar: onder verantwoordelijkheid van de GGD Gelderland-Zuid en het Gebiedsteam.

De toeleiding van doelgroepkinderen gebeurt via deze instanties. Bij elk contact met het kind wordt nagegaan of er sprake is van risico-indicatoren (op basis van de doelgroep definitie).

Ook signalen van ketenpartners met betrekking tot risico-indicatoren worden hierin meegenomen.

Wanneer sprake is van één van de risico-indicatoren wordt een toeleiding door de jeugdverpleegkundige aan de ouders/verzorgers van het kind gebracht met als doel:

- de ouder/verzorger te informeren en te motiveren om de peuter deel te laten nemen aan VVE;
- de ouder/verzorger te motiveren deel te nemen aan een informatiebijeenkomst;
- de ouder/verzorger te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind in de voorschoolse periode en informatie en tips te geven m.b.t. de spraak-taalontwikkeling van hun kind;
- toeleiding naar een andere voorziening zoals MKD, wanneer er sprake is van een lichamelijke of verstandelijke beperking.

Als pedagogisch medewerkers in de groepen een mogelijk doelgroepkind signaleren worden extra observaties uitgevoerd. Doelgroepkinderen die als zodanig worden gesignaleerd, worden altijd doorgegeven aan de Jeugdgezondheidszorg.

De plaatsing van een doelgroepkind wordt door de Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar teruggekoppeld aan de GGD. Ook wanneer een doelgroep kind stopt met het volgen van VVE wordt dit door de aanbieder teruggekoppeld aan de Jeugdgezondheidszorg.

Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard

Jaarrekening 2023

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Jaarrekening	
Grondslagen	60
Balans per 31 december 2023	67
Staat van baten en lasten over 2023	68
Kasstroomoverzicht	69
Vaste Activa	70
Voorraden en vorderingen	71
Effecten en liquide middelen	72
Eigen vermogen	73
Voorzieningen en langlopende schulden	74
Kortlopende schulden	75
Verantwoording subsidies	76
Opgave overheidsbijdragen	77
Opgave andere baten	78
Opgave van de lasten	79
Financiële baten en lasten	82
Overzicht verbonden partijen	83
WNT-verantwoording 2023	84
Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen	87
Bestemming van het resultaat	88
Ondertekening door bestuurders en toezichhouders	89
Overige gegevens	
Gebeurtenissen na balansdatum	90
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	91
Bijlagen	
Gegevens van de rechtspersoon	95

Grondslagen voor de jaarrekening

1 Algemeen

Activiteiten van het bevoegd gezag

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van de Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard (Bommelerwijs), statutair gevestigd te Ammerzoden, kantoorhoudende te 5321 JK Hedel, Koningskampen 11B, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel voor Midden-Nederland onder dossiernummer 11043988 en de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

Fusie met CBS de Hoeksteen

In 2022 is gestart met een onderzoek naar een mogelijke besturenfusie tussen Bommelerwijs en CBS de Hoeksteen te Well.

Dit heeft geresulteerd in een zogenaamde Fusie Effect Rapportage (FER), welke eind 2022 is voorgelegd aan toezichthouders en medezeggenschapsorganen van beide organisaties, alsmede de vakbonden.

Medio april 2023 is van alle betrokkenen instemming verkregen voor de fusie.

Dit betekent dat de fusie met ingang van 1 augustus 2023 geëffectueerd is.

Gevolgen van de fusie voor de jaarrekening

Terwijl de organisatorische fusie heeft plaatsgevonden per 1 augustus 2023 dienen in de jaarrekening 2023 de balans per 1 januari 2023 en de resultaten over de periode 1 januari tot en met 31 juli 2023 volledig te worden meegenomen in de jaarrekening van Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard.

Omdat de fusie via overdracht van activa en passiva heeft plaatsgevonden behoeven de vergelijkende balans per 31 december 2022 en het resultaat over 2022 niet aangepast te worden.

In de begroting 2023 is wel de goedgekeurde begroting 2023 van CBS de Hoeksteen opgenomen.

De waarderingsgrondslagen van CBS de Hoeksteen zijn, behoudens enkele kleinere verschillen, gelijk aan die van Bommelerwijs.

Continuïteit

Het totale eigen vermogen van Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard bedraagt per 31 december 2023 € 4.320.249 positief.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar.

Grondslagen m.b.t. schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Bommelerwijs zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen m.b.t. verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van inzicht.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Eigendom

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de stichting en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen. Eventuele bruikleenscholen zijn eveneens niet verwerkt.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard.

Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd, tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves die worden gevormd voor specifieke doeleinden.

Voor de nog niet bestede NPO-middelen is in 2021 een bestemmingsreserve gevormd.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht.

Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn.

Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Voorzieningen ambtsjubileum

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.

De voorziening is opgenomen tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening spaarverlof - duurzame inzetbaarheid

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van spaarverlof en duurzame inzetbaarheid is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen. Betaalde bedragen inzake spaarverlof en duurzame inzetbaarheid worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening groot onderhoud

In 2015 is gestart met de vorming van een voorziening voor groot onderhoud. De voorziening is gebaseerd op 40-jarige onderhoudsplanningen voor de gebouwen, waarbij voor de brede scholen alleen het onderhoudsdeel voor het schooldeel is bepaald. De dotatie is gebaseerd op de gemiddelde jaarlijks te verwachten onderhoudskosten.

Bommelerwijs maakt gebruik van de tijdelijke regeling waarbij het voor de boekjaren tot en met 2023 is toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud op het niveau van het onderwijsspan, gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat.

Voorziening loondoorbetaling bij ziekte

De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op de balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening loondoorbetaling bij ziekte wordt opgenomen tegen de contante waarde van de loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

Voorziening ww-verplichtingen Participatiefonds ((B)WW-lasten)

De voorziening voor (B)WW-lasten wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van (een deel van) de WW-uitkeringen en eventuele BWW-uitkeringen aan het Participatiefonds. De voorziening wordt berekend per individuele ex-werknemer, waarbij rekening wordt gehouden met het percentage waarvoor Bommelerwijs moet bijdragen in de WW-lasten (0%, 10% of 50%).

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva.

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking heeft.

Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdragen.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen.

Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen en/of waarin de opbrengsten zijn gedeerd en/of waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard (Bommelerwijs) heeft voor haar werknemers een toegezegd pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per december 2023 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van **110,5%** (vorig jaar: **110,9%**).

De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt afgeschreven op basis van de door het bestuur gemaakte keuzen.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen gelden.

4. Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten. De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

Balans per 31 december 2023

(na resultaatverwerking)

Activa	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
Vaste Activa		
Materiële vaste activa	<u>2.705.605</u>	<u>2.339.563</u>
Totaal vaste activa	<i>2.705.605</i>	<i>2.339.563</i>
Vlottende activa		
Vorderingen	598.580	288.641
Liquide middelen	<u>4.140.896</u>	<u>4.755.503</u>
Totaal vlottende activa	<i>4.739.476</i>	<i>5.044.144</i>
Totaal activa	<u>7.445.081</u>	<u>7.383.707</u>
Passiva		
	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
Eigen vermogen	4.320.249	4.415.914
Voorzieningen	1.407.075	1.111.865
Kortlopende schulden	<u>1.717.757</u>	<u>1.855.928</u>
Totaal passiva	<u>7.445.081</u>	<u>7.383.707</u>
	-	-

Staat van baten en lasten over 2023

	<u>Realisatie</u> 2023	<u>Begroting</u> 2023	<u>Realisatie</u> 2022
Baten			
Rijksbijdrage OCW	13.705.352	12.834.844	11.722.893
Overige overheidsbijdragen	143.502	34.750	37.647
Overige baten	<u>319.923</u>	<u>286.006</u>	<u>254.106</u>
Totaal baten	<u>14.168.777</u>	<u>13.155.600</u>	<u>12.014.646</u>
Lasten			
Personeelslasten	12.349.745	11.114.649	10.043.896
Afschrijvingen	334.006	343.755	304.642
Huisvestingslasten	832.535	815.161	710.653
Overige lasten	<u>1.287.773</u>	<u>1.100.760</u>	<u>975.526</u>
Totaal lasten	<u>14.804.059</u>	<u>13.374.325</u>	<u>12.034.717</u>
Saldo baten en lasten	<u>-635.282</u>	<u>-218.725</u>	<u>-20.071</u>
Financiële baten en lasten	20.085	-3.595	-11.975
<u>Resultaat</u>	<u>-615.197</u>	<u>-222.320</u>	<u>-32.046</u>
Bijzondere baten en lasten	-	-	-
<u>Resultaat na belastingen</u>	<u>-615.197</u>	<u>-222.320</u>	<u>-32.046</u>
<u>Nettoresultaat</u>	<u>-615.197</u>	<u>-222.320</u>	<u>-32.046</u>
	-	-	

Kasstroomoverzicht

	2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	-635.282	-20.071
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	334.006	304.642
Afschrijving desinvesteringen	-	-
Mutaties voorzieningen	295.210	-74.049
<i>Veranderingen in vlottende activa:</i>		
Vorderingen	-309.939	402.085
Schulden	-138.171	951.561
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties:	-454.176	1.564.168
Ontvangen interest	23.290	-
Betaalde interest/kosten	-3.205	-11.975
	20.085	-11.975
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</u>	-434.091	1.552.193
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA	-484.772	-313.127
Desinvesteringen in MVA	-	-
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>	-484.772	-313.127
<u>Aanpassingen in verband met CBS de Hoeksteen</u>		
Mutatie materiële vaste activa per 01/01	-215.276	-
Mutatie eigen vermogen per 01/01	519.532	-
	304.256	-
Mutatie liquide middelen	-614.607	1.239.066
Beginstand liquide middelen	4.755.503	3.516.437
Mutatie liquide middelen	-614.607	1.239.066
Eindstand liquide middelen	<u>4.140.896</u>	<u>4.755.503</u>

Vaste Activa

Materiële vaste activa

	cumulatieve aanschaf- waarde per 01-01-2023	cumulatieve afschr- ijvingen t/m 01-01-2023	boekwaarde per 01-01-2023	mutaties 2023				cumulatieve aanschaf- waarde per 31-12-2023	cumulatieve afschr- ijvingen t/m 31-12-2023	boekwaarde per 31-12-2023
				inves- teringen	(des)inves- teringen	afschr- ijvingen	(des)invest- cum afschr- ijvingen			
Gebouwen en terreinen <i>Bommelerwijs de Hoeksteen</i>	1.205.774 <u>121.143</u> 1.326.917	366.597 <u>24.985</u> 391.582	839.177 <u>96.158</u> 935.335							
				15.893		36.284		1.342.810	427.866	914.944
Inventaris en apparatuur <i>Bommelerwijs de Hoeksteen</i>	2.538.242 <u>230.306</u> 2.768.548	1.594.707 <u>127.639</u> 1.722.346	943.535 <u>102.667</u> 1.046.202							
				421.653		227.486		3.190.201	1.949.832	1.240.369
Andere vaste bedrijfsmiddelen <i>Bommelerwijs de Hoeksteen</i>	1.385.523 <u>53.650</u> 1.439.173	828.672 <u>37.199</u> 865.871	556.851 <u>16.451</u> 573.302							
				47.226		70.236		1.486.399	936.107	550.292
Materiële vaste activa	<u>5.534.638</u>	<u>2.979.799</u>	<u>2.554.839</u>	<u>484.772</u>	<u>-</u>	<u>334.006</u>	<u>-</u>	<u>6.019.410</u>	<u>3.313.805</u>	<u>2.705.605</u>

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair, inventaris en ICT middelen.

Onder andere vaste bedrijfsmiddelen vallen overige vaste materiële activa (verbouwingen) en leermethoden.

Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven € 2.500.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

-Gebouwen nieuwbouw	40 jaar
-Meubilair	25 jaar
-Duurzame apparatuur	7 jaar
-ICT	5-10-20 jaar
-Leermethoden	10 jaar
-Overige vaste MVA (verbouwingen)	10-25 jaar

Vorraden en vorderingen

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
Vorderingen		
Debiteuren	108.780	62.629
OCW	23.951	16.078
Overige vorderingen	208.845	63.966
Overlopende activa	<u>257.004</u>	<u>145.968</u>
<u>Vorderingen</u>	<u>598.580</u>	<u>288.641</u>
 <i>Uitsplitsing:</i>		
<i>Overige vorderingen:</i>		
-DVEP/energie	15.418	-
-Compensatie transitievergoedingen	36.984	1.566
-Arrangementen zware ondersteuning SWV	-	2.530
-Bijdragen hoogbegaafdheid SWV	-	6.296
-UWV	4.072	2.450
-Gemeente Maasdriel	94.197	27.475
-Gemeente Zaltbommel	-	241
-Rente banken	23.290	-
-Stg. STROOMM	-	2.986
-'t Veldmuisje	19.831	19.831
-OZB	10.635	-
-Overigen	<u>4.418</u>	<u>591</u>
<u>Overige vorderingen</u>	<u>208.845</u>	<u>63.966</u>
 <i>Overlopende activa:</i>		
Vooruitbetaalde kosten:		
-Gemeente Maasdriel Taalklas	192.142	145.968
Verstreckte voorschotten	63.082	-
	<u>1.780</u>	<u>-</u>
<u>Overlopende activa</u>	<u>257.004</u>	<u>145.968</u>

Toelichting:

De vordering "OCW" per 31-12-2023 betreft de bijzondere bekostiging voor asielzoekers en overige vreemdelingen betrekking hebbend op 2023.

Effecten en Liquide middelen

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
Liquide middelen		
Kasmiddelen	1.408	1.767
Tegoeden op bankrekeningen	<u>4.139.488</u>	<u>4.753.736</u>
<u>Liquide middelen</u>	<u>4.140.896</u>	<u>4.755.503</u>

Uitsplitsing:

<i>Tegoeden op bankrekeningen:</i>		
<i>Betaalrekeningen</i>	1.785.293	2.724.812
<i>Schoolbankrekeningen</i>	64.054	34.507
<i>Bankrekeningen personeelsverenigingen</i>	10.532	10.065
<i>Spaarrekening RaboDoelReserveren</i>	989.163	991.533
<i>Spaarrekening RaboVermogensSparen</i>	990.446	992.819
<i>Spaarrekening RaboTijdslotSparen</i>	<u>300.000</u>	<u>-</u>
<u>Tegoeden op bankrekeningen</u>	<u>4.139.488</u>	<u>4.753.736</u>

Toelichting:

Het tegoed op de Spaarrekening RaboDoelReserveren is vrij opneembaar.

Van het tegoed op de Spaarrekening RaboVermogensSparen is jaarlijks 25% van het hoogste tegoed vrij opneembaar. Hierboven dienen opnamekosten betaald te worden.

Opnames van de Spaarrekening RaboTijdslotSparen kunnen gedaan worden met een wachttijd van 90 dagen.

De tegoeden op de bankrekeningen zijn vrij opneembaar.

Eigen vermogen

	Stand per 1-jan-23	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-dec-23
<u>Eigen vermogen</u>	<u>4.935.446</u>	<u>-505.649</u>	<u>-109.548</u>	<u>4.320.249</u>
<i>Uitsplitsing:</i>				
<i>Algemene reserve publiek</i>	3.834.996	-505.649	-	3.329.347
<i>Algemene reserve privaat</i>	434.163	-		434.163
<i>Bestemmingsreserve NPO</i>	666.287		-170.448	495.839
<i>Bestemmingsfonds P.O.*</i>	-		60.900	60.900
<u>Eigen vermogen</u>	<u>4.935.446</u>	<u>-505.649</u>	<u>-109.548</u>	<u>4.320.249</u>

De wijziging van de samenstelling Eigen vermogen door toevoeging van CBS de Hoeksteen is als volgt:

Eigen vermogen Bommelerwijs per 31 december 2022   **4.415.914**

Bij per 1 januari 2023 van CBS de Hoeksteen:

-Algemene reserve	169.657	toegevoegd aan alg.reserve publiek
-Bestemmingsreserve publiek - reserve personeel	172.932	toegevoegd aan alg.reserve publiek
-Bestemmingsreserve privaat - schoolfonds	21.995	toegevoegd aan alg.reserve privaat
-Bestemmingsreserve privaat - verenigingsfonds	154.948	toegevoegd aan alg.reserve privaat

Eigen vermogen Bommelerwijs per 1 januari 2023:   **4.935.446**

De algemene reserve voor private middelen betreft, naast de toevoegingen vanuit CBS de Hoeksteen, de eind 2020 van de gemeente Maasdriel ontvangen gelden uit de grondverkoop van Velddriel

Voor de nog niet bestede NPO-middelen is in 2021 een bestemmingsreserve gevormd.

Eind 2023 is van Samenwerkingsverband PO de Meierij een bedrag ontvangen van € 60.900 inzake een verhoging lichte ondersteuningsmiddelen basisonderwijs boekjaar 2023.

Toekenning heeft op bestuursniveau plaatsgevonden, waarbij indien besteding niet meer in 2023 heeft kunnen plaatsvinden, de ontvangen middelen ondergebracht dienen te worden in een Bestemmingsfonds Passend Onderwijs *

Voorzeningen en langlopende schulden

Voorzeningen							Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
	Stand per 1-jan-23	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (cont. waarde)	Stand per 31-dec-23		
Personeelsvoorzeningen								
<i>Bommelerwijs</i>	137.987							
<i>de Hoeksteen</i>	7.126							
	<u>145.113</u>	123.162	-3.920	-	-	264.355	37.189	227.166
Groot Onderhoud								
<i>Bommelerwijs</i>	973.878							
<i>de Hoeksteen</i>	48.562							
	<u>1.022.440</u>	210.994	-90.714			1.142.720	53.545	1.089.175
Voorzeningen	<u>1.167.553</u>	<u>334.156</u>	<u>-94.634</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.407.075</u>	<u>90.734</u>	<u>1.316.341</u>
<i>Uitsplitsing:</i>								
<i>Ambtsjubilea</i>	126.756	29.876	-3.920	-	-	152.712	2.269	150.443
<i>Duurzame inzetbaarheid</i>	12.068	3.325	-	-		15.393	-	15.393
<i>Loondoorbetaling bij ziekte</i>	6.289	89.961	-			96.250	34.920	61.330
<u>Personeelsvoorzeningen</u>	<u>145.113</u>	<u>123.162</u>	<u>-3.920</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>264.355</u>	<u>37.189</u>	<u>227.166</u>

Kortlopende schulden

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
Kortlopende schulden		
Crediteuren	102.287	141.993
Belastingen en premies sociale verzekeringen	519.285	446.428
Schulden terzake van pensioenen	151.759	126.958
Overige kortlopende schulden	86.548	75.665
Overlopende passiva	<u>857.878</u>	<u>1.064.884</u>
<u>Kortlopende schulden</u>	<u>1.717.757</u>	<u>1.855.928</u>
<i>Uitsplitsing:</i>		
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen:</i>		
<i>Loonheffing</i>	502.371	446.132
<i>Premies sociale verzekeringen</i>	<u>16.914</u>	<u>296</u>
<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>	<u>519.285</u>	<u>446.428</u>
<i>Overige kortlopende schulden:</i>		
<i>Accountant</i>	10.000	10.000
<i>Administratiekantoor</i>	4.117	-
<i>Advieskosten</i>	5.585	7.115
<i>Rente- en bankkosten</i>	75	4.906
<i>Extern personeel</i>	3.378	6.144
<i>Salarissen</i>	5.982	2.327
<i>Bestuurskosten</i>	-	9.693
<i>Energie</i>	-	2.349
<i>Culturele vorming</i>	-	13.276
<i>Acties scholen</i>	6.520	2.774
<i>Vergoeding RvT</i>	6.426	-
<i>Vervangingsfonds eigen bijdrage ww</i>	2.545	-
<i>Overige personele kosten</i>	9.271	-
<i>Reproductiekosten</i>	6.314	-
<i>Subsidie zij-instromers</i>	8.107	-
<i>Overigen</i>	<u>18.228</u>	<u>17.081</u>
<u>Overige kortlopende schulden</u>	<u>86.548</u>	<u>75.665</u>
<i>Overlopende passiva:</i>		
<i>Vakantiegeld</i>	383.651	336.583
<i>Bindingstoelage</i>	41.106	42.575
<i>Vergoeding waterschade gemeente Zaltbommel</i>	-	32.488
<i>Vooruitontvangen arrangementen SWV</i>	-	2.631
<i>Vooruitontvangen subsidies</i>	7.041	6.667
<i>Vooruitontvangen subsidie verbetering basisvaardigheden</i>	411.526	622.728
<i>Personeelsverenigingen</i>	10.531	10.065
<i>Overigen vooruitontvangen</i>	<u>4.023</u>	<u>11.147</u>
<u>Overlopende passiva</u>	<u>857.878</u>	<u>1.064.884</u>

Verantwoording subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Subsidie voor studieverlof 2022 03PX	2022/2/19403228		22-08-2022	Ja
Subsidie voor studieverlof 2023 03VR	2023/2/22414592		22-08-2023	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 2021 03RT	2021/2/17333604		22-11-2021	Ja
Subsidie zij-instroom 2023 06KV	2023/2/21963791		21-03-2023	Onderhanden
Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden 03VR	VBV22-PO-2622		11-11-2022	Onderhanden
Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden 04XC	VBV22-PO-2624		11-11-2022	Onderhanden
Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden 03RT	VBV23-PO-2839		31-05-2023	Onderhanden
Subsidieregeling onderwijsassistenten naar opleiding tot leraar	SOOL210047		01-06-2021	Onderhanden
Subsidieregeling onderwijsassistenten naar opleiding tot leraar	SOOL210048		01-06-2021	Onderhanden
Subsidieregeling onderwijsassistenten naar opleiding tot leraar	SOOL23090		13-04-2023	Onderhanden
Subsidie Internationalisering funderend onderwijs (03vr)	IFO23029		18-01-2023	Onderhanden

Opgave overheidsbijdragen

Rijksbijdragen	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Rijksbijdrage OCW	11.951.094	11.668.786	10.026.362
Overige subsidies OCW	1.241.100	732.658	1.280.311
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	513.158	433.400	416.220
<u>Rijksbijdragen</u>	<u>13.705.352</u>	<u>12.834.844</u>	<u>11.722.893</u>
<i>Uitsplitsing:</i>			
<i>Rijksbijdrage OCW:</i>			
<i>Lumpsum regulier en groei</i>	11.951.094	11.668.786	-
<i>Lumpsum personeel en groei</i>	-	-	6.844.124
<i>Lumpsum materieel en groei</i>	-	-	1.288.712
<i>Personeel en Arbeidsmarktbeleid</i>	-	-	1.893.526
<u>Rijksbijdrage OCW</u>	<u>11.951.094</u>	<u>11.668.786</u>	<u>10.026.362</u>
<i>Overige subsidies OCW:</i>			
<i>Aanv. bekostiging professionalisering</i>			
<i>begeleiding starters en schoolleiders</i>	174.052	165.817	154.033
<i>Eerste opvang vreemdelingen</i>	228.306	63.091	84.363
<i>Lerarenbeurs/studieverlof</i>	3.186	-	11.214
<i>Bijzondere en aanvullende bekostiging NPO</i>	492.294	487.083	973.253
<i>Bijzondere bekostiging i.v.m. opvang Oekraïense kinderen</i>	50.000	-	35.455
<i>Subsidie versterking basisvaardigheden</i>	249.702	-	-
<i>Subsidie zij-instromers</i>	43.560	16.667	21.993
<u>Overige subsidies OCW</u>	<u>1.241.100</u>	<u>732.658</u>	<u>1.280.311</u>
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	143.502	34.750	37.647
<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	<u>143.502</u>	<u>34.750</u>	<u>37.647</u>
<i>Uitsplitsing:</i>			
<i>Overige overheidsbijdragen en -subsidies:</i>			
<i>Gem. Maasdriel klokuurvergoeding</i>	24.963	22.500	22.349
<i>Gem. Maasdriel muzieksubsidie</i>	1.369	-	-
<i>Gem. Maasdriel NPO-bewegingsonderwijs</i>	10.078	-	-
<i>Gem. Maasdriel NME</i>	7.278	7.250	7.270
<i>Gem. Zaltbommel NT2/LEA</i>	3.000	5.000	6.000
<i>Gem. Maasdriel inzake Oekraïne</i>	96.052	-	-
<i>Overigen</i>	762	-	2.028
<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	<u>143.502</u>	<u>34.750</u>	<u>37.647</u>

Opgave andere baten

Overige baten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Verhuur	43.983	43.240	38.616
Detachering	68.096	51.000	22.356
Ouderbijdragen	33.832	32.750	21.743
Overig	174.012	159.016	171.391
<u>Overige baten</u>	<u>319.923</u>	<u>286.006</u>	<u>254.106</u>
<i>Uitsplitsing:</i>			
<i>Overig:</i>			
<i>Lispeltuut</i>	12.000	12.000	12.000
<i>Brede school Zaltbommel gebruikers</i>	9.006	9.550	8.380
<i>Brede school Ammerzoden gebruikers</i>	82.727	76.000	83.229
<i>Brede school Velddriel gebruikers</i>	30.796	36.000	30.561
<i>Pollenhof gebruikers</i>	10.518	11.000	10.428
<i>Villadriel TSO</i>	790	816	6.793
<i>Reizen en excursies</i>	2.452	1.750	1.650
<i>VISIO ondersteuningsmiddelen</i>	2.400		
<i>Subsidie jong leren eten</i>	-	-	2.000
<i>Subsidie gezonde school</i>	-	-	2.287
<i>Bijdrage POS - opleidingsschool</i>	14.450	11.900	11.900
<i>Overigen</i>	8.873	-	2.163
<u>Overig</u>	<u>174.012</u>	<u>159.016</u>	<u>171.391</u>

Opgave van de lasten

Lasten

Personele lasten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Lonen en salarissen	11.286.511	10.604.504	9.695.278
Overige personele lasten af: uitkeringen	1.194.233 -130.999	510.145 -	446.597 -97.979
<u>Personele lasten</u>	<u>12.349.745</u>	<u>11.114.649</u>	<u>10.043.896</u>

Uitsplitsing:

<i>Lonen en salarissen:</i>			
<i>Brutolonen en salarissen</i>	8.577.512	8.186.845	7.400.649
<i>Loonheffing en sociale lasten</i>	1.243.186	1.109.488	1.097.663
<i>Premie Participatiefonds</i>	189.807	169.394	98.356
<i>Premie Vervangingsfonds</i>	-	-	3.369
<i>Pensioenpremies</i>	1.276.006	1.138.777	1.095.241
<u>Lonen en salarissen</u>	<u>11.286.511</u>	<u>10.604.504</u>	<u>9.695.278</u>

Overige personele lasten:

<i>Vrijval/dotatie personele voorzieningen</i>	123.162	2.000	-196.021
<i>Extern personeel</i>	459.628	155.000	187.055
<i>Ambulante begeleiding</i>	60.301	47.000	95.419
<i>Personeelskantine</i>	23.738	18.500	19.173
<i>Cursussen / studiedagen en conferenties</i>	166.639	111.500	109.641
<i>Reis- en verblijfkosten</i>	138.933	38.850	114.146
<i>Bedrijfsgezondheidsdienst</i>	21.744	17.800	11.799
<i>Verzekeringen</i>	20.348	20.000	19.945
<i>Afdracht GOVAK-gelden</i>	11.362	8.500	8.248
<i>Afscheid/jubilea</i>	20.045	15.750	17.491
<i>Onkostenvergoedingen</i>	3.638	495	3.875
<i>Werving personeel</i>	47.045	13.500	5.589
<i>Vrijwilligersvergoedingen</i>	5.700	5.400	5.400
<i>Stagevergoedingen</i>	17.936	-	-
<i>Eigen bijdrage WW Vervangingsfonds</i>	12.138	-	-
<i>Transitievergoeding</i>	5.671	-	-
<i>Jubileum 25 jaar Bommelerwijs</i>	8.892	-	-
<i>Overigen</i>	47.313	55.850	44.837
<u>Overige personele lasten</u>	<u>1.194.233</u>	<u>510.145</u>	<u>446.597</u>

Toelichting:

Per 31 december 2023 waren er 135,65 werkzame fte's in dienst ten opzichte van 129,32 werkzame fte's per 31 december 2022. Hierin zijn korttijdelijke vervangers niet inbegrepen.

Uitsplitsing FTE's personeel:

	2023	2022
-directie	6,60	5,69
-onderwijzend personeel	98,82	99,35
-onderwijs ondersteunend personeel	30,23	24,28
	<u>135,65</u>	<u>129,32</u>

De stijging van het aantal fte's per 31-12-2023 ten opzichte van 31-12-2022 is voor 6,77 fte het gevolg van het in 2023 bij Bommelerwijs in dienst komen van de medewerkers van CBS de Hoeksteen.

Afschrijvingslasten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Materiële vaste activa	334.006	343.755	304.642
<u>Afschrijvingslasten</u>	<u>334.006</u>	<u>343.755</u>	<u>304.642</u>
<i>Uitsplitsing:</i>			
<i>Materiële vaste activa:</i>			
<i>Afschrijvingslasten gebouwen</i>	36.284	36.028	32.998
<i>Afschrijvingslasten inventaris en apparatuur</i>	21.921	26.424	11.758
<i>Afschrijvingslasten meubilair</i>	40.855	41.560	33.426
<i>Afschrijvingslasten ICT</i>	164.710	158.371	153.663
<i>Afschrijvingslasten leermethodes</i>	34.338	42.833	33.717
<i>Afschrijvingslasten overige MVA</i>	35.898	38.539	39.080
<u>Materiële vaste lasten</u>	<u>334.006</u>	<u>343.755</u>	<u>304.642</u>
Huisvestingslasten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Huur	21.361	22.775	15.958
Onderhoud	164.109	158.810	141.006
Energie en water	270.567	246.400	190.582
Schoonmaakkosten	116.171	125.382	94.731
Heffingen	32.197	36.550	32.385
Overige huisvestingslasten	17.136	14.250	41.997
Dotatie voorziening groot onderhoud	210.994	210.994	193.994
<u>Huisvestingslasten</u>	<u>832.535</u>	<u>815.161</u>	<u>710.653</u>
Overige lasten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Administratie- en beheerlasten	471.972	460.050	429.715
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	689.468	526.610	446.067
Overig	126.333	114.100	99.744
<u>Overige lasten</u>	<u>1.287.773</u>	<u>1.100.760</u>	<u>975.526</u>

Uitsplitsing:

Administratie- en beheerlasten:

<i>Accountantskosten</i>	23.546	25.500	17.620
<i>Administratiekantoor</i>	113.726	108.000	88.909
<i>Deskundigheidsadvies</i>	74.670	35.750	75.167
<i>Telefoon/internet</i>	15.254	16.200	14.405
<i>Beheer en bestuur</i>	181.552	197.000	187.978
<i>Vergoeding/kosten RvT</i>	8.826	3.000	-
<i>Juridische kosten</i>	-	2.500	-
<i>PR en marketing</i>	13.982	31.000	14.529
<i>Verzekeringen</i>	12.254	11.550	9.501
<i>Overige administratie- en beheerlasten</i>	28.162	29.550	21.606
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
<u><i>Administratie- en beheerslasten</i></u>	<u>471.972</u>	<u>460.050</u>	<u>429.715</u>

Specificatie honorarium accountant:

<i>Onderzoek jaarrekening</i>	23.546	25.500	17.620
<i>Overig advies</i>	-	-	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	<u>23.546</u>	<u>25.500</u>	<u>17.620</u>

Inventaris, apparatuur en leermiddelen:

<i>Leermiddelen</i>	379.412	267.600	245.767
<i>Leermiddelen LGF</i>	1.573	2.500	2.135
<i>Overige ICT lasten</i>	167.412	147.250	114.801
<i>Reproductie</i>	88.848	67.550	55.948
<i>Aanschaf kleine inventaris</i>	34.591	25.250	17.563
<i>Bibliotheek</i>	10.118	8.250	6.954
<i>Overigen</i>	7.514	8.210	2.899
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
<u><i>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</i></u>	<u>689.468</u>	<u>526.610</u>	<u>446.067</u>

Overig:

<i>Contributies</i>	26.292	23.750	22.140
<i>Abonnementen</i>	5.202	7.500	5.691
<i>Culturele vorming</i>	20.526	10.000	14.269
<i>Reizen en excursies</i>	30.350	34.250	22.301
<i>Testen en toetsen</i>	4.678	4.950	1.353
<i>Levensbeschouwing</i>	3.171	2.500	1.664
<i>Projecten</i>	17.757	8.750	18.242
<i>Representatie</i>	2.955	4.100	2.536
<i>Sportdag en vieringen</i>	6.516	4.850	3.805
<i>Medezeggenschap</i>	3.989	2.950	2.065
<i>Overige onderwijslasten</i>	1.502	6.500	1.548
<i>Overigen</i>	3.395	4.000	4.130
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
<u><i>Overig</i></u>	<u>126.333</u>	<u>114.100</u>	<u>99.744</u>

Financiële baten en lasten

Financiële baten en lasten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Rentebaten	23.290	-	-
Rentelasten en bankkosten (-/-)	-3.205	-3.595	-11.975
<u>Financiële baten en lasten</u>	<u>20.085</u>	<u>-3.595</u>	<u>-11.975</u>

Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten
SWV PO de Meerij	stichting	s-Hertogenbosch	4 (Overige)

WNT-verantwoording 2023 Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard van toepassing zijnde regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard is € 159.000 (2022: €154.000). Dit bedrag behoort tot de bezoldigingsklasse C en is opgebouwd door middel van 7 complexiteitspunten.

-gemiddelde totale baten	4
-gemiddeld aantal leerlingen	2
-gewogen aantal onderwijssoorten	1
	<hr/>
	<u>7</u>

Het bezoldigingsmaximum geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

bedragen X € 1	Blatter, R.	Ariaans, P.
	College van Bestuur	College van Bestuur
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,674	0,702
Dienstbetrekking?	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	73.348	76.964
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
<i>subtotaal</i>	<i>73.348</i>	<i>76.964</i>
Individueel WNT-maximum	107.166	111.618
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2023	73.348	76.964
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022		
	Uitvoerend Bestuurder	Uitvoerend Bestuurder
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband 2022 (in fte)	0,664	0,728
Dienstbetrekking?	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	72.436	80.249
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
<i>subtotaal</i>	<i>72.436</i>	<i>80.249</i>
Individueel WNT-maximum	102.256	112.112
Totaal bezoldiging 2022	72.436	80.249

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen.

bedragen X € 1	Boas-van der Tas, M.M.	Beljaars, M.S.M.B.
	Voorzitter RvT	lid RvT
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	2.850	2.100
Individueel WNT-maximum	23.850	15.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2023	2.850	2.100
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022		

In 2022 ontvingen M. Boas-van der Tas en M. Belaars een bezoldiging van minder dan € 1.900.
 Vermelding hiervan is in 2022 opgenomen in Model 1D.

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.900 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
E.H. Schouten	Vice-voorzitter
C.J.A. van Velthoven	Lid (tot 01-08-2023)
J.W.J. Verberne	Lid (vanaf 01-08-2023)

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Huurovereenkomst

Op 1 april 2011 heeft Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard een huurovereenkomst afgesloten met Kanteel kinderopvang. Kanteel huurt in totaal 220,9 m2 tegen een huurprijs van € 125,76 per m2 per jaar (prijspeil 2011) van de stichting ten behoeve van de kinderopvang. De looptijd van deze overeenkomst bedraagt tien jaar, waarna deze telkens voor een periode van vijf jaar stilzwijgend wordt verlengd. De huurovereenkomst kan worden beëindigd met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste een jaar.

Contracten

- Ter vervanging van de door de DVEP opgezegde contracten zijn in 2023 met Engie nieuwe contracten afgesloten inzake de levering van (groen) gas én elektriciteit. De looptijd van deze overeenkomsten bedraagt 2 jaar, waarna deze overeenkomsten van rechtswege eindigen op 31 december 2025.
- Met IJk HRM B.V. is een overeenkomst betreffende outsourcing personeels- en salaris-administratie en implementatie eHRM systeem afgesloten. De overeenkomst is ingegaan op 1 januari 2016 voor de duur van één jaar. De overeenkomst wordt steeds verlengd voor de duur van één jaar, tenzij gebruik gemaakt wordt van de opzegtermijn van 3 maanden. De jaarkosten bedragen voorcalculatorisch € 105.000. Jaarlijks vindt een afrekening plaats op basis van het werkelijk aantal loonverwerkingen.
- In 2023 zijn nieuwe overeenkomsten gesloten inzake huur en gebruik van kopieermachines. De machines worden vanaf 1 oktober 2023 voor een periode van 60 maanden gehuurd bij BNP Paribas. De jaarlijkse huurkosten bedragen € 17.842,16. Voor het gebruik van de machines is over dezelfde periode een overeenkomst gesloten met Rico Document Center Nijmegen. De jaarlijkse voorcalculatorische gebruikslasten bedragen ca. € 20.000.
- In april 2018 is het bestuurskantoor verhuisd van de Wilhelminastraat naar de Koningskampen in Hedel. Er is een huurovereenkomst gesloten met Schaeken en van Mil. Op 1 januari 2023 is het contract vernieuwd, met een nieuwe looptijd van 5 jaar. De jaarlijkse huurprijs bedraagt € 22.825.
- Met de gebruikers van de brede scholen te Kerkdriel, Ammerzoden en Zaltbommel zijn zg. gebruikersovereenkomsten gesloten. De gebruikersvergoeding voorziet in een vergoeding voor energiegebruik en overige gebruikerslasten en verschillen per gebruiker. Jaarlijks vindt indexatie plaats op basis van de prijsindex huisvesting, water en energie.
- Inzake ICT-voorzieningen (server, computers, randapparatuur) is een overeenkomst gesloten met BNP Paribas met ingang van 01-02-2022, voor een looptijd van 36 maanden. De jaarlijkse kosten bedragen € 7.306. (€ 1.826 per kwartaal).
- Inzake huur en gebruik van een kopieermachine is met BNP Paribas een overeenkomst gesloten met ingang van 01-07-2019, voor een looptijd van 72 maanden. De jaarlijkse kosten bedragen € 8.878. (€ 2.219 per kwartaal).

Overig

Eind 2017 is een overeenkomst gesloten met De Vrije Energie Producent B.V. voor het leveren en plaatsen van 256 zonnepanelen op de brede school te Velddriel. De werkzaamheden zijn uitgevoerd in april 2018. Het totale investeringsbedrag bedraagt € 100.000. De gemeente Maasdriel draagt voor 38% (naar rato van het niet-schoolse gedeelte) bij in de investeringskosten. Hiertegenover staat dat de gemeente Maasdriel jaarlijks voor een zelfde aandeel in de opbrengsten zal delen.

Bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaat 2023

€ -505.649	wordt onttrokken aan de algemene reserve
€ -170.448	wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve NPO
€ 60.900	wordt toegevoegd aan het bestemmingsfonds Passend Onderwijs

---

€ -615.197	totaal resultaatbestemming
------------	-----------------------------------

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

Opstellen van de jaarrekening

Uitvoerend bestuur:

Dhr. P.A.M. Ariaans

Dhr. A.E. Blatter

Plaats, Hedel Datum,

Vaststellen van de jaarrekening

Toezichhoudend bestuur:

Mevr. M.M. Boas-van der Tas

Mevr. E.H. Schouten

Mevr. M.S.M.B. Beljaars

Mevr. J.W.J. Verberne

Dhr. H.D. Winia

Plaats, Hedel Datum,

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen noemenswaardige gebeurtenissen na balansdatum.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Bommelerwijs, Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard
Koningskampen 11B
5321 JK Hedel

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Bommelerwijs, Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard te Hedel gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Bommelerwijs, Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Bommelerwijs, Stichting RK/PC Onderwijs Bommelerwaard zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 27 juni 2024

Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Was getekend: L.M.A. Knoops MSc RA

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41090
Naam instelling	St. R.K. Onderwijs Bommelerwaard/Bommelerwijs
Adres	Koningskampen 11B
Postcode	5321 JK
Plaats	Hedel
Telefoon	073 - 59 97 171
E-mailadres	info@bommelerwijs.nl
Website	www.bommelerwijs.nl
Contactpersoon	Dhr. P.A.M. Ariaans
Telefoon	073 - 59 97 171
E-mailadres	info@bommelerwijs.nl

Brin-nummers			sector	Aantal leerlingen	
				01-02-2023	01-02-2022
	03PX	De Pollenhof	PO	210	201
	03RT	Deken Wehmeijerschool	PO	96	77
	03VR	St. Franciscusschool	PO	424	422
	03TA	de Hoeksteen	PO	91	98
	04XC	de Schakel	PO	258	260
	06KV	Mgr. Zwijssenschool	PO	629	646
	08MR	St. Odrada	PO	32	36
			Totaal	1.740	1.740